

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMERŪ DE DUMINECĂ 47)

Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografa: Brașov, piața mare Nr. 30.

Scrierile nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se returnează.

INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următoarele Birouri de anunțuri: în Viena: M. Dukas, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppelt; în Nürnberg: Anton Oppelt; J. Dombrowsky; în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein & Borroni; în București: Agenția Iuvus, Succursale de Romanie; în Hamburg: Karoly & Ischlmann.

Prețul inserțiilor: o seriă arund pe o colonă 6 or. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifi și învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. senu 80 bani.

"Gazeta" iese în nă-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șese luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-zii de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-zii de Duminecă 8 franci.

Se prenumără la toate oficiile poștale din țară și din afară și la d. selecteri.

Amplamentul pentru Brașov
Administrațiune, piața mare. Tergul Inului Nr. 82 etagiul I.: pe un an 10 fl., pe șese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Ună exemplară 5 or. v. a. senu 15 bani. Acătă abonamentele acătă și inserțiunile sunt a se plăti tnauto.

Din cauza s. sərbătorii, de Luni, diarulă n va apăre până Marți s.era.

Causa română și poporul.

Brașov, 19 Noevre v.

Adunarea alegătorilor români, ce s'a ținut în Mercurea trecută în Sibiu, a dovedit din nou, că viața este conștiința națională în poporul nostru și că acestă bravă popor nu numai că se interesează de cauza lui națională, der este gata a-i servi cu credință și a se jertfi pentru ea.

Proba, ce și cu acestă privilegiu au dat o omenii noștri din popor despre iubirea lor de neam, este o încurajare pentru totă Română bine simțitor, er pentru dușmanii noștri, cari și-au implantat sęcurea în vechiul stejar românesc, este ună răspuns vrednic, că poporul nostru simte lovirile, ce i se dau cu cutezare atăt de mare și e hotărătă a lupta cu tote mijlocele legale pentru drepturile sale încalcate și pentru viața sa națională amenințată.

Deși adunarea a fost conchiată în mare pripă, numai cu două treile înainte, au venit totuși din toate părțile multe de Român din Sibiu, așa că s'au adunat cu totul peste două mii de omeni din jurul Sibiiului și din ținuturile ardelenene, bănațene și ungurene.

Spre lauda și onărea poporului nostru sunt silit să recunoscă și foile unguresc, că nici multe procese politice, nici condamnările și prigonirile tot mai înăsprite dela procesul Memorandului încōce, n'au fost în stare să-l slăbescă în curajul și credința sa românească.

Cu mândria și cu bucuria luămă cunoștința acēsta mărturisire a adversarilor noștri. Ea este balsam vindecător pe inima noastră adencă rānită de lovirile amare, ce am trebuit și trebuie încă să le îndurăm.

Ună popor atăt de credincios causei sale sfinte, ca ală nostru, este ună popor de viață, care are dreptă la ună viitor vrednic de el și de omenire. Nu pōte der destinul lui de a se pierde și nimic, ci numai de a trăi și de a înflori!

Ca s'ajungă însă la libertatea și la dreptatea după care e atăt de setos, poporul nostru trebuie să trecă încă prin multe lupte și încercări, care de care mai grele. De aceea el are neapărată lipsă înainte de tote de strinsă unire între toți fii săi, în deosebi de unire și înțelegere între aceia din ei, cari cu talentele și cu luminele lor chiamați sunt a-l conduce cu mână sigură și tare pe cărările primejdiose ale vremurilor vitrege, ce le străbatem.

Cu cātă mai mult se dovedește, că poporul nostru e brav, harnic, iubitor de neam și gata de-a aduce jertfe pentru binele și fericirea lui, cu atăt mai mare trebuie să fiă simțul de răspundere ală celor ce stau în fruntea lui și cari datori sunt să-l conducă așa, ca luptele lui să nu fiă sterpe, să nu-l slăbescă, ci să-l întărescă și să-l însuflețescă tot mai mult de a stărui cu tăria și cu abnegaie, în jurul stegului, pentru învingerea causei sale drepte.

Nu-i destul să mergem la câte o adunare și să ne manifestăm acolo simțul nostru românesc și iubirea ce ne leagă de nația noastră, ci vorbelor trebuie să răspundă și faptele, și datori suntem să ne îndreptăm cu toții faptele după cerințele vremurilor grele și în unire să ne nisuiim a lucra în mic, ca și în mare, în sate, ca și la orașe, ca și în totă țera, așa cum trebuie să lucrăm pentru ca să convingem pe contrarii noștri, că pe cātă de ticăloșe și condamnabile, pe atăt de deșerte sunt speranțele lor, că ne vor desbina și ne vor face să închinăm și

să ne lăpădam de românismul nostru, suptă la peptul mamelor române.

Eată deră o mare răspundere și îndatorire a filor luminați din sinulă poporului nostru!

Dela aceea cum vor sci ei să facă destulă acestei răspunderi și îndatoriri, precum și dela credința și statornicia poporului, ce trebuie să-i urmeze, atără în primul rând izbenda noastră în grelele lupte, ce le purtăm pentru limbă și naționalitate.

Adunarea din Sibiu.

Cetitorii noștri de Duminecă sci, că Miercurea trecută 16 (28) Noevre s'a ținută la Sibiu o mare adunare a alegătorilor români din Transilvania și Ungaria. Incă de Marți s.era sosisă la Sibiu vre o 40 țeran români din Bănat în frunte cu preoții lor. Totă Marți s.era au sosită țeran din comunele de pe Târnavă, er Miercuri dimineța au sosită la Sibiu cea mai mare parte, inteligență și popor din diferite ținuturi ale Ardealului, din Bănat, Bihor, Sălagiu, din părțile Sătmărene etc. Adunarea începându-se în pripă multe ținuturi românești n'au fost de loc reprezentate.

Adunarea s'a deschis Miercuri la 10 ore a. m. în marea sală dela Gesellschaftshaus, de cătră preotul Mangra. După deschidere s'a ales președinte ală adunării protopresbiterul Mihail Popovici (Orșova) er vice-președinți Vicarul Rațiu dela Făgăraș și George B. Popu. S'au propus și aclamată apoi 6 secretari. La propunerea lui I. R. Șirianu s'a ales o comisiune de 50 membri, care să discute asupra ordinului ministerial, care sistază activitatea Comitetului central și a partidului, și să propună adunării rezoluțiunile, ce trebuie să ia.

Comisiunea acēsta retrăgându-se pentru a-și face lucrările, adunarea s'a închis, redeschizându-se la 1¹/₄ ore. După redeschidere raportorul comisiunei I. Russu Șirianu a cetit următorul

Raport ală comisiunei de 50.

Raportul începe cu cuvintele rostite în declarația făcută înaintea tribunalului din Clușiu de președintele Dr. Rațiu, că: „esistența unei națiuni nu se discută, ea se afirmă”, și dice, că o astfel de afirmare este și adunarea de aci.

Prin aceea, că a venit în număr așa de mare la adunare, poporul dovedește, că vră să trăiască ca națiune, cu drepturile, ce i-se cuvintă națiunei, care lovită a putut să fiă, der nică-odată închinată.

Der adunarea este și ună răspuns la ordonanța ministrului de interne dela 16 Iunie a. c., prin care se sistază activitatea partidei naționale române și i se impune să facă, ca reuniune politică, statute, cari să fiă aprobate de guvern. (Aici s'aud strigări: nică-odată!) Adunarea trebuie să răspundă la acēstă ordinațiune o'ună protest solemn, arătând nedreptatea ei, și că nu-o pōte primi cu nepăsare, când ea vră să înăbușe organismul vieții noastre politice.

Nică una din partidele maghiare n'are statute și nu e nică o lege, care să impună acēsta; cu tote astea kossuthistilor le este iertată a avé în programă schimbarea radicală a legilor fundamentale din 1867.

Partidul nostru nu este o reuniune, ci însu-și poporul, și esistența unui popor nu se pōte desființa prin ordine ministeriale. Der ordinul ministerial dela 1875 nică nu iertă înființarea de reuniuni politice cu caracter național. Și apoi ce ar fi, când partidul nostru ar face atărătore programa sa dela aprobarea guvernului?

Se vede der, că și ordinul de oprire dela 16 Iunie a. c. e una din măsurile excepționale, cu scop de a scōte pe Român din cadrul legii.

Der nu putem lăsa să ni-se spargă rândurile, și ne vom grupa și mai strins în jurul programului național dela 1881. Nu putem slăbi în susținerea acestui program și nu ne-am puté depărta nică de cei, cari în anii din urmă au condus par-

FOILETONULŪ „GAZ. TRANS.”

Emanciparea Țiganilor.

De G. Sionă.
(Urmare.)
X.

Acum de vre-o doi ani romanțul se respira în modul cel mai natural. Boierul, în orele sale de distrațiune, vorbea din cupa plăcerii fără nică o grije de turburare; er sclava sa, în esaltațiunea ei juvenilă, nu cugeta decât cum să-l mulțămescă mai bine și să-i arate dragostea sa, mai respectuosă și mai vie.

Cocōna Profrița nu scia, nu simțea nimic. Der în cele din urmă observând, că talia cameristei sale din ce în ce lua proporțiuni de îngrășare, pe când figura ei strălucitoare de fericire, o arăta în tote zilele mai frumoasă, înțelese, că ea își perțuse inocența. Nu voi însă să o întrebe pe ea deadreptul. În casur de așa natură, cari adese-ori se întâmplau în casa ei, unde tot-dēuna mișunau câte 10—15 fete și câte totă atăția băeți, ea avea de regulă, că pe

amanți îndată îi cununa și-i trimitea la țera. Decă voind să scie pe complicele Mariei, chemă pe jupănesa cămarășița.

„Bine, Anghelino, Maria s'a făcut de măritat, și tu nu-mi spu?”

— „Mă ertați, coconiță, der nu i-am băgat de sēmă.”

— „Der cu cine trāese ea?”

— „Nu sciu; n'am simțit, nică n'am vedut pe nimeni rotindu-se împrejurul ei. O vedă prea mândră și nu cred să fi dat în dragoste cu cei de prin curte.”

— „Nu crești, ce va să dică asta? dōr n'o fi venit duhul sfânt și pe la ea. Pune-te numai decât să-mi afli.”

— „Ea nu se duce pe nicăir. Din curte nu ese. Din camera ei, nu vine decât la D-vōstră, diua când vō pēptēnă, și serile când vō frēcă pe picioare. Eu cred, că D-vōstră mai bine ați putē-o iscodi.”

— „Nu-mi vine mie să stau de vorbă cu Țigancele: nu mă cunosc? Asta e treaba ta.”

— „Decă voiți, eu v'ası spune, der...”

— „Der, ce? Spune, deca sci ceva.”

— „Decă 'mi cereți cu atata stăruintă,

vă mărturisesc, că sciu ceva. Eu mai de mult am simțit pe Maria în stare de îngrunare, și am făcut o să mi-se spovedescă; și de! mi-a spus un nume, care nu-mi vine... și nu sciu de trebuie să vi-l spun;... mă tem să nu vă turburați.”

— „După vorbele astea, înțeleg ceva. Maria, se vede, vizitează etacul boierului... nu-i așa?”

— „Cum așa spune ea... Acuma dumnia-vōstră puteți chibzui, ce e de făcut.”

— „Bine... der ascultă: se rămăe lucrul sciut numai de noi. Așa pōte să fi: o cred, fiind-că e și frumoasă, bat'o Dumneșu! ce e dreptul: a putut să cadă în ispită bietulă Dumitrachi. Der nu mă supăr: toți bărbații cad în peccate de acete; der mai ales boierii, cărora noi cocōnele, ca nisce prōste, le aducem pe sub nas fete așa de frumoșe.”

— „Ați face bine, ca pe tote astea mai frumoșele să le dați dracului, afară din casă.”

— „Ba nu, Anghelino! nu! Astea nu strică casa. E pericol, când bărbatul se încurcă afară: cu Nemțoițele senu Unguriori-

cele, cari le storc pungele; cu cocōne de ale noastre, care-i silesc să se despartă, să le ia pe ele. Der nisce bete robe... eh! plăceri trecătoare, ca nisce stele sclipitoare.”

XI.

Peste patru cinci zile, pe când boierul Pășcanu se afla în valurile unui proces la Divanul domnesc, cocōna Profrița, pretextându, că are afaceri urgente la moșie, a plecat la țera cu butca cu patru cai, cu Mihai vizitiul ei cel bătrân, luând și pe Maria, care tot-dēuna o însoțea de când o făcuse cameristă. Călea n'a fost lungă, căci moșia sa, pe valea Jijiei, nu era mai departe de două poste.

A doua zi dimineță, fiind Duminecă, cocōna, după ce-și făcuse toaleta, plecă la biserică, dicens Mariei, ca să se îmbrace și ea cu rochia cea mai bună, ca în zi de sərbător. După-ce ascultă sânta liturgie și se închină pe la icōne, când luă ana-fura, depuse ună irmilică de argint pe discul de lângă iconostas și dișe șoptind preotului, ca să fie gata a cununa o păreche de Țigan.

tidul național. Ei au fost copleșiți, dăr lupta în care au căzut, procesul Memorandumului, rămâne celebră prin manifestarea cu însuflețire a forții poporului român la Clușiu.

Raportul urmărește apoi din cuvântul în cuvânt așa:

D-Vostre toți, și mulți încă, ați fost atunci la Clușiu: tuturora fiori v'au fulgerat întreaga ființă. Nici unul dintre noi n'ar soi însă nici până azi să se dea seamă, ore ce a fost mai mare: mâhnirea, că au vădit legile supuse orbilor patimi omenesci — căci o prigonire politică se săvârși prin darea în judecată a membrilor comitetului național — ori bucuria, că vedeau forța poporului român manifestându-se cu neîntrecută însuflețire?

Dacă uimiți am rămas și adencu impresionați de dăile istorice de la Clușiu, nu mai puțin îndurerat a trebuit să constatăm, că într'un stat dâs constituțional, se trage la judecată un popor întreg, — pentru-că membrii comitetului național reprezentau voința alegătorilor români din Ungaria și Transilvania; prin subșternerea și răspândirea Memorandumului ei îndeplinsă voința nestrămutată a alegătorilor români, ai căror delegați în conferența națională de la 23 Iulie 1893 s'au și identificat cu totu ce comitetul a săvârșit.

Scim cu toții violențele, ce s'au comis cu ocaziunea acelu proces; cum începând cu plebea de pe stradă și terminând cu gendarmii, cari au fost introdși și în sala de pertractare, s'a căutat ca Româniea să fie intimidată. Au urmat osânde grele.

Nu discutăm aci, decât a fost politic ori etic faptul, că s'au dat acele osânde mari.

Pentru noi și pentru posteritate trebuie să constatăm însă, că Românii nu s'au înfricat nici chiar după atât de nemilose lovituri. Dimpotrivă: s'au îndârjit, față de condamnați iubirea lor a crescut, pentru-că noi toți am considerat pe cei loviți, ca suferind pentru a națiunii cauză și nemernici am fi, când frunțașii primindurane, cei cari îi urmău, nu le-am acordat întregul nostru devotament, nu i-am acoperi cu trupurile noastre.

Tot atât de adevărat este, că Românii pretutindenea au considerat osânda de la Clușiu îndreptată nu numai contra celor, cari au fost pe bșca acusaților, dăr contra tuturor membrilor devotați ai partidului național. Cătu de mult solidaritatea a crescut și s'a manifestat cu acestu privilegiiu, cătu de tare poporul întregu a ținut să arate iubirea și consideratiunea sa pentru cei luați la gônă, se pte dovedi mai ales prin faptul, că adevară, când autorul ordinului, ce ne preocupă, a călătorit prin Ardealu, Românii în mod eclatant, și de ministru tare simțit, s'au ferit a da față cu el.

După-ce se întorse acasă, însoțită de familia unui boiernaș vecin, care venise să-i facă o vizită respectuoasă; după-ce se luă dulceța și cafeua, ca de obicei, cocóna chieamă pe vâtafulu, care îngrijia moșia și-i spune, ca să-i ia femeia și să meargă el însuși să cunune pe Maria. Apoi chemând-o și pe acēta, după-ce-i esamină toaleta, îi recomandă să-pună nise floră la cap: se desbracă de scurteica ei de samur; dize Ţigancei s'o îmbrace; își scose mânușile din mână, ordonându-i ca să le pună ea; apoi îi declară, că este miresă, și să se ducă îndată la biserică să se cunune. Uimirea bietei fete nu țin, decât un minut: ar fi voit, pte, să vorbească sau să întrebe: de ce? cum? cu cine? dăr limba i-se prins de rușine în prezența musafirilor, cari asistau la o asemenea comedie, și plec, înecându-i lacrimile, urmată de vâtafu, care ca un călău o ducea de îndrept. Coborând scările, cu fruntea aprinsă de rușine și cu mintea frământată de gânduri, ea în această situațiune vedea începutul torturilor, cari, ca sclavă, trebuia să le îndure pentru peca-

Trebuie să mai constatăm la acestu loc, că procesul Memorandumului a fost numai începutul înfricării, că dela procesu înceo s'a inaugurat un sistem de terorizare, cum nu s'a mai pomenit în state constituționale. N'a fost destul, că agenții siguranței publice au împiedecat mii de cetățeni români să asiste, ca simpli spectatori, la procesu, dăr deja a doua zi după procesu, membrii comitetului național au mers spre casă între baionetele gendarmilor, cari au înșesat tôte garile.

La sate s'a început o gônă sălbatică contra tuturor celor ce au fost la Clușiu. Notari, juđi și alți slujbași comunal au fost pur și simplu destituiți și amendați de solgăbiru, cualificându-se, ca tradare de patriă, adesiunea lor cătră luptătorii cauzei române. Perchisițiunile domiciliare se făceau cu sutele și cu un aparat ce par'că în adevăr s'ar fi descoperit vre-o conspirațiune, par'că am fi trăit în plin regim de terore. Gendarmii au pătruns noptea în casele pacnicilor Români, rescolind totolă, fără a păstra fiă măcar și numai cele mai elementare forme de legi, ci trecend peste considerațiunile umanitare, dela cari încolo începe brutalitatea. Agenții siguranței publice au mers până acolo, că din simplă bănuială, un venerabil preot român a fost dusu drumu lung și obositor între baionete, l'au maltratatu, ca pa un ucigaș, ceea ce silite s'au vădit să constate chiar și autoritățile superioare. Nu s'a cruțat nici altarul sfântu, ci gendarmii au pătruns chiar și în locașul dumnezeescu, nelăsându pe Români în pace nici chiar să-și înalte ruga ferbinte cătră ceru. Suboficerii de gendarmi s'au pus să controleze pe preoți și în biserici, au oprită adunări învățatored și preoțesci. Peste tot: drepturi înscrise nou în constituția statului au fost ignorate și călce în picioare cu un cinism revoltător.

Er ca în adevăr să se dea aspectul de domni tristă cu baioneta, s'a adus asupra capului nostru miliția, fără ca prin o singură abateră dela lege din partea noastră, să se pte justifica acele mēsur.

E ne mai pomenită apoi gônă, ce se pornise contra tinerimeii nostre universitare. 43 dintre cei mai de valoare studenți universitari erau cătu paci să facă cunoștință cu temnița, numai pentru-că cu privilegiu procesului din Clușiu, ei au arătat că nu vor să se deslipesc de tulpina, de părinții și frații lor, ci în chip laudabilu au ținut să demonstreze, că națiunea noastră are viitoru frumosu, căci îi avem pe ei fala și comora noastră.

Ce să mai dăcem apoi de faptul, că chiar țerance au fost luate la gônă pentru-că ele au purtat brău tricoloru și au cântat doine românesce, că în multe locuri s'au oprit horele (jocurile) și ori-ce petrecere națională, pentru-că avend conștiință necurată, cei dela stăpânire în tôte

tul în care căduse, de a-se da în dragoste cu soțulu stăpânei sale. În capul de josu al scări, Maria simți, că picioarele n'o mai țin: se lăsă jos; ceru să-i dea apă. După-ce dete cursu lacrimelor sale, simți puterile revenindu-i: atunci se sculă plin de resignațiune, ca o martiră, și întorcend-se cătră vâtafu: „Să mergem!“ dize ea. „Dăr care 'mi este mirele?“

— „E-tă-lu!“ răspuse vâtafulu, arătându-i pe Mihai vizitiulu, care venia despre grajdă cătră dēnsa.

— „Moșu Mihai?... mulțumesc lui Dumnezeu!“ dize ea făcându-și cruce și alergându spre el cu un fel de bucurie prefăcută.

Până în momentul acela, Maria se temea, că va fi măritată cu vre-un Ţigan și va fi delegată a trăi departe de omul, pe care-l iubia. Când vădu însă, că era destinată să fie soția vizitiului, care locuia la Iasi, se consolă puțin și primi cu resignațiune partea, ce i-se făcea.

Mihai Vizitiulu era în etate peste 12 de ani. Elu mai fusese de două-

vedeau conspirațiune, în tôte tradare de patriă și agitațiune perversă.

Intr'aste, curtea cu jurați dela Clușiu urma a da aprupe pe fiă-care săptămână câte un spectacolu, câte un verdictu, unul mai aspru decât celalaltu, așa că afară de osândă în procesul Memorandumului, au intrat la temnița încă alți 80 Români.

Suntă nenumerate apoi condămnările făcute pe la judecătorii cercuale, dăr mai alesu pedepsele date pe cale administrativă, căci lucru unic în felul său: la noi administrațiunea are și latitudinea de a ne împovăra în anumite casuri cu amenze grele și chiar temnița (ordinară).

Nimicu n'a produs însă furtună și indignare, ca arestarea bruscă a membrilor comitetului național.

Șeful, care a încăruntit în luptă onorabilă și leală, elu stegar falnic al unui popor plin de viață, a fost ridicat brutalu și pornit spre temnița, ca un făcătoru de rele. Preotulu, care abia eșise din temnița, abia că a avut timp să ingenucheze la altarul dumnezeescu, d'asemeni a fost ridicat dintre sătenii, cari îl încunjurau cu o sfântă adorare... Azi zace zăvorit, pentru ani mulți, în singurătatea ucidentore a temniței. Tot așa s'a întâmplat cu ceilalți bărbați vrednici și luptători neînfrânți ai noștri, cu tôte că legea spune lămurit, că numai făcătorii de rele, cari se împotrivescu, sunt de tratat astfel.

Linștea și pacea a deci de familie a fost nimicită, și azi nu scim cine suferă mai mult: cei închși în temnița, ori ceilalți de prin jurul temnițelor!? Nu scim, cari sunt mai mari jertfe: părinții răpiți din sinul familiei lor iubite, ori copiii nevinovați, cari cresc în umbra și tristețea temnițelor?

Mâhnirea noastră se condensă cu atât mai alesu, cu cât iubii noștri în temnița și în temnița sunt supuși unui regim specialu, aspru și crudu.

Dăr prigonirile nu s'au mărginit numai pe aceste căi. Nu, anulă acesta rămâne însemnatu mai alesu prin faptul, că chiar legislatorii patriei par' ași fi propus, ca scopu, creerea unor legi fatale, atât pentru morala creștină, cât și pentru viața intimă a naționalităților. Prin votarea proiectelor de legi religio-nare s'a încercat atentatulu la autonomia noastră școlară și bșericăscă, s'a aruncat între cetățeni semēnța rēului și a negrului pcatu, căci ce pte fi mai îngrozitoru pentru o societate, decât dacă i-se slăbesce simțul moralu, i-se nesocotesce religia, i-se destramă credința, ce vėcuri de-a rândulu a menținut ordinea în stat și iubirea între concetățeni.

Ce să mai dăcem apoi de legea colonisărilor, contra căreia protestaserăm cu toții, socotind-o făcută anume pentru a slăbi elementul român, pentru a produce frământări în populația rurală, frământări,

cari numai înspre înflorirea patriei nu pot fi.

Cu cât prigonirile se înteeau, cu cât nedreptățile se îngmădeau, cu atât mai mult întreaga suflare românească își îndreptă cugetulu spre aliații noștri Slovaci și Sērbii, cari azi nu ne sunt numai concetățeni, nu ne sunt numai aliați, dăr ne sunt frați. Ne-au înfrățit durerile comune, în cari ne sbatem, ne unesc aspirațiunile mari, cari încălesc inimile onora și ale altora. Pentru-că Români, Sērbii și Slovaci deopotrivă îndurăm nedreptățile aceluși regim nefastu, și erăși cu toții suntem dornici de libertățile cetățenesci, de siguranță și mulțumirea vieții omenesci.

În măsură, ce trece vremea, ne convingem și noi, că naționalitățile năpăstuite tot mai mult suntem aviate una la alta, că numai din lupta noastră comună pte izvori fericirea obstescă și pacea pentru toți cetățenii patriei comune. Și decă avem de adus laude bărbaților meritoși, cari au inițiat apropierea între cele trei națiuni, așa totu nu putem îndestul urgenta convocarea unui congresu al naționalităților, ca astfel și de formă să se dea o strălucită dovadă, să se pecetluască așa dăcend frația sinceră, ce unesc azi pe Sērbii, pe Slovaci și pe Români.

Nuam prin puteri unite vom putea ajuge, ca în patriă dreptatea, er nu bunulu placu să domnescă. Numai prin astfel de solidaritate detentorii puterii publice vor fi readuși la adevărata lor valoare. Suntem dator să lucrăm în această direcțiune nu pentru cauza națională numai, dăr în interesul cel mai bine înțelesu al patriei.

Pentru-că nu pte fi indiferent, că din contră e de mare însemnătate pentru progresarea statului, decă majoritatea cetățenilor sunt mulțumiți și lucră cu cărbună pe tôte terenurile, și decă nu sunt silii să se mistue forțele într'o muncă sterilă contra apăsătorilor, cari din orgoliu naționalu s'au instăpănit asupra noastră naționalităților nemaghiare. Dacă am fost însă supuși multor lovituri și dureri nu este mai puțin adevărat, că mângăiere a trebuit să simțim cu toții, osândit pe apăsătorii noștri pentru tôte nedreptățile lor er pe noi ne-a luat sub scutul său generos. Foile mari din Europa întregă, bărbați de stat și literații, cari facu podoba acestui secolu, au scris favorabilu pentru noi. Astfelu cauza română ajunsă a fi discutată și aprețiată în cercuri tot mai largi.

De luni de zile, cestiunea românească e discută în presa europeană, și cu tôte opiniile guvernului, d'a seduce pe d'opinie publică, er pe de altă parte de ne ademeni prietini, cauza noastră este obiectu de discuțiune până și în cercuri diplomatice. Ea a fost discutată în parlamente și chiar cel mai înaltu areopag al politiceii monarhieii nostre silitu

orî însurat; de vre-o ȳce ani era veduv — căci ambele lui soții muriseră — și nu-i mai fulgera prin minte, ca să se însore. Cocóna Profrița, înainte de-a intra în biserică, trecend pe lângă grajd, îl chemase și-i spusese, că a hotărit să-l însore. Elu voi să cārtescă, să se roge, ca să scape de asemenea rușine; dăr Cocóna nici nu-l îngădui să-și isprăvescă ieremiadele, și-i spuse cu tonu decisivu, că trebuie să facă ceea ce 'i poruncesce, și că lucrul va fi pentru binele lui. De aceea, ca unulu, care veduse multe căsătorii făcute așa din caprițiu boierilor, nu mai ripostă, ci resignat în sörta sa, își făcuse toaleta de mire: se îmbrăcase cu hainele cele mai bune; își pusese chiar floră la pălărie, și cu surisul pe buze, merse înaintea miresei, care venia.

„Ec'ășa, Mario! Nici tu, nici eu, er când veniam, nu gândiam c'o să ne luăm. Nu-i așa? Ce mai nevestică o se am! ori se crape flăcăii de ciud!“

În dreptul porții, un tarafu de lăutară intona cānteculu de nuntă, care, ca o

trambiță de chiamare, adună într'unu mentu tötă țigăniea și mai totu satulu.

Cununia se făcu în biserică. Apunata, întorcend-se în Curte, se făcu horă mare, înveselită cu câteva vedre de vinu, scöse din pivnița boerăscă. Er a doua zi, Cucóna Profrița înturnându-se la Iasi, aduse pe Maria cu titlu de femeia lui Mihai Vizitiulu, spuindu-i pe drumu, că de orece s'a măritat, nu va mai putea fi meristă, ci va fi însărcinată cu priveghii spalătoriei și cu călcatul broderiilor alu dantelelor.

XII.

S'a cam supăratu Cucónulu Dumitră Pașcanu de procedura Cucónei Profriței dăr ca unulu, care se cunoștea cu mla pe căciulă, nu cuteză să dăcă nimica; mai alesu, că Cucóna se conformase cu o regulă de mai înainte stabilită cu nobilulu ei, decă de a mărita imediat pe fetele, ar veni în pozițiune interesantă, pentru să nu se facă vorbă în țergu, că în țor se nascu copii bastardi, fiă că țigan.

simțit ca dăle de-a-rëndul se o discute.

Multă sprijină morală ni-au dat în deosebi frații noștri latini.

Monumentala operă „Vocile latine“ e clasică mărturie, că în toți urmașii marilor coloni Romani viează încă puterea, ce i-a ajutat pe strămoșii noștri să fie mari, iubirea, alipirea fratelui cătră frate.

Francezi, Spanioli, Portugezi și Italiani au grăbit să trimită fraților lor din Carpați cuvinte dulci, cuvinte de mângâiere și mai ales cuvinte de încurajare, sub a căror impresie par că ne înălțăm; er pe adversarii noștri i-au zăpăcit.

Dacă fericiți ne-am simțit, putând să înregistrăm adesiunea fraților noștri latini din depărtări, cu atât mai ales inimile noastre au tresătat, când auțiau vocile de încurajare ale fraților noștri de peste Carpați.

Bărbații cei mai autorizați din parlamentul României și-au spus în această cestiune cuvântul, și e sigur, că nu s'a spus încă ultimul cuvânt, ci atât bărbații politici ai României, cât și presa, care cu atâtă ardere a îmbrățișat cauza română, încă timp îndelungat are să se preocupe de lupta, care ați nu e numai a noastră, der a cărei isbândă se reflectează asupra tuturor Românilor....

După acesta d-lu Petru Truța, (adv. Arad) cetesce următorul:

Proiect de rezoluție.

I.

Adunarea alegătorilor români din Transilvania și Ungaria, întruniți la Sibiu pe ziua de 28 Noemvre 1894 pentru a se pronunța asupra ordinului ministerului de interne cu data de 16 Iulie n. a. c. Nr. 321, prin care se sistază activitatea partidului național român și i-se impune acestuia a se constitui în reuniune cu statute aprobate de guvern:

declară această ordonanță de neconstituțională și nebasată prin nici o lege pozitivă a patriei.

Și de vreme-ce această procedură arbitrară nu s'a aplicat față cu nici un partid politic din patrie și suprimă un drept cardinal al cetățenilor:

adunarea protestază solemn contra și declară hotărât, că națiunea română, conșc de drepturile sale politice-naționale inalienabile, respinge dela sine presupunerea, că ea se va pleca să se facă esistența și activitatea sa politică pendentă dela arbitriul guvernului.

II.

Adunarea enunță, că partidul național român din Transilvania și Ungaria menține în totă întregime sa program politic votat de conferența generală a reprezentanților alegătorilor români, ținută la Sibiu în 12, 13 și 14 Mai 1881, și pentru realizarea acestui program, partidul național va lupta și în viitor pe

Maria, după ordinul Cucónei, se mută în camera de lângă grajdul, destinată viștului. Bătrânul ei bărbat, pe care ea l'a voit să-l sufere, ca s'o atingă câtuși de puțin, fără a face nici o pretențiune, nici o reclamațiune, s'a retras în fundul grajdului, unde și-a improvisat un pat alături cu ieslele. El nu vedea pe Maria, decât atunci, când ea îl chiama, ca să-i aducă apă, lemne și alte lucruri de care avea nevoie, séu la ora mănecării pe care o luau la aceeași masă împreună. În apropierea iernei, bătrânul Michai, lovit de un junghiu căpătat din răcélă, într'o dimineață fú găsit mort în culcușul séu. Der pe când mórtea lui imputina numărul sclavilor marelui logofétu Pașcanu, Maria colaboră la echilibrarea lui prin nascerea unui altu sclav, voinic și frumos, care după ce s'a botezat, s'a înregistrat în conda robilor cu numele de Dincă al lui Michai.

Pe când Maria trecea prin fazele aceste, funcțiunile ei de onóre fură ocupate de alte fete, cari mai mult séu mai puțin se deprinseseră a face serviciul în

tôte căile și cu tôte mijlocele legale și constituționale. Totodată adunarea declară, că membrii comitetului central ales de conferența națională din 21—22 Ianuarie 1892, precum și aceia, cu cari comitetul s'a întregit ulterior, sunt bărbați de încredere ai partidului.

III.

Adunarea alegătorilor români protestază solemn în contra persecuțiilor politice, cari în urma manifestațiilor sale legale și constituționale pentru drepturile sale inalienabile, s'au inaugurat în contra poporului român pe tôte terenele. Căci deși aceste manifestațiuni au decurs în totă liniștea fără de-a turbura ordinea publică și a vătăma drepturile, libertatea și siguranța celorlalți cetățeni din patrie, totuși mulțime de Români au fost loviți și mai ales în contra luptătorilor devotați ai națiunii române se practică un sistem intolerabil de persecuțiune, terorizare și intimidare; ba chiar și drepturile bisericeilor române garantate în constituțiunea patriei s'au vătămat în modu volnic, interdicându-se adunările reuniunilor învățătorești, sinodale preoțesci și chiar și congrese școlare și bisericești, făcându-se astfel imposibilă activitatea și dezvoltarea liberă a Românilor, până și pe terenul pur cultural și religios.

IV.

De vreme-ce conferența dela 24 Iulie 1893 a delegaților noștri s'a identificat cu întreaga acțiune a comitetului séu de 25, sévirșită la mandatul și în numele națiunii, actul guvernului sévirșit contra acestui comitet, prin punerea la cale a faimosului proces al Memorandului, trebuie să-l considerăm ca îndreptat în contra întregii națiuni române.

V.

Adunarea condamnă și de astă dată politica guvernului, care în numele „ideii de stat național maghiar“, ignorând chiar și puținele drepturi garantate prin legea de naționalitate, cantă a ne împedece în dezvoltarea noastră prin legi noi, cum sunt legile școlare, proiectele de legi bisericești, legea despre colonizări și altele, prin cari el tinde la extirparea naționalităților.

VI.

Considerând interesul capital, ce se cuprinde în buna înțelegere, în dezvoltarea liberă și pacnică a tuturor naționalităților, cari tôte împreună alcătuiesc statul și patria noastră comună, adunarea se pronunță pentru întrunirea congresului naționalităților, în care pe baza unui program comun, însă cu susținerea nealterată a programului partidului național român, se lucrăm spre binele și dezvoltarea culturală, națională și politică a fiecărui popor.

VII.

Adunarea își exprimă cea mai căldurosă mulțămite tuturor bărbaților de

etacul Cucónei; er pentru picioarele boierului și ale Cucónei se găsiră alte brațe de fete frumoase, cari s'au exercitat pentru a-le satisface plăcerea după pofta inimei. Cuconul Dumitrachi mai că uitase pe frumoasa sa favorită; er Cucóna Profrița, deși acum o cam degradase, făcând o din cameristă spălătorasă, totuși nu uitase serviciile, ce-i făcuse, și adese-ori îi trimetea taină din resturile dela masa boerască și chiar bacșurii generose.

Maria, care scia din tradițiune, că miseria, privațiunea și suferințele numai pentru Țiganii le-a făcut Dumneșcu, comparându-se pe sine cu alții, recunoscea, că nu se afla pe cea din urmă treptă a ticăloșiei. Cu tôte greșelile, ce simțea ea, că făcuse, totuși vedea că se bucură de mila stăpânilor ei, pentru care nu scia cum să mulțămescă lui Dumneșcu. Adese-ori simțea că i-se strînge inima de o durere, pe care n'o putea bine înțelege. Ea iuba încă, și iuba cu o speranță nebună pe primul și unicul bărbat, pe al cărui umér rădmase fruntea sa visătoare. Ea vedea bine, că împrejurările îi ordonă să renunțe pen-

stat, publiciștilor și amicilor poporului român, cari au aprețiat justă cauza noastră dreptă, și au sprijinit o cu zel înaintea forului lumii civilizate.

Asemenea aducem tributul nostru de recunoscință fraților noștri din regat, cari în aceste zile grele nu-și uită de noi.

VIII.

În fața tendinței de a prezenta luptele nostre politice, ca lupte cu caracteru irredentist, care ar tinde la atacarea integrității statului:

adunarea alegătorilor respinge dela sine ori-ce bănuială de acest fel, deoarece partidul național român din capul locului a luptat și luptă cu mijloce legale, pe terenul legal.

Proiectul acesta a fost primit în bloc la propunerea protopopului Moldovanu (Sighișora).

Țeranul Herlea din Vinerea propune ca pe cale legală să se întrevină la Măjestatea Sa pentru ușurarea sorții iubitorilor noștri condamați din temnițele Seghedinului și ale Vașului.

Propunerea această însăș presidul nu a putut-o admite la discuțiune, nefiind pusă la ordinea zilei.

După-ce se exprimă mulțămite presidului pentru înțelepă conducere, adunarea se încheiat la orele 2 d. a. împrăcându-se participanții cântând „Deșteptă-te Române“.

Sciri telegrafice.

Budapesta, 1 Decemvre. Fôia oficială publică decretul, prin care episcopul Lușôșului Dr. Victor Mihaly este numit Archi-episcop și Metropolit al provinciei greco-catolice de Alba-lulia și Făgăraș.

Budapesta, 1 Decemvre. În cercul Edelyen a fost ales deputat guvernamental Ragalyi cu aclamațiune.

Berlin, 1 Decemvre. Incidentul cu protestul ambasadurului germanu la ministrul de esterne francesu din cauza articolului toiloru asupra spionajului, e probabil că va fi aplinat oficial cu declarațiunile făcute din partea francesă, der pare că va rămâne un ghimpe înderăt. Ambasadorul germanu a protestat energic contra insinuării, că ambada germană ar sta în legătură cu spionii.

Paris, 1 Decemvre. Atacarea cu stôrcerea de bani a diarului „XIX Siècle“ ia mari dimensiuni. Eri au fost arestate 2 persoane; alte arestări se aşteptă.

Roma, 1 Decemvre. Fôia oficială publică un decret regescu asupra organizațiunei armatei, prin care se economisesc 7¹/₂ milioane.

Sofia, 1 Decemvre. În ședința de eri a Sobraniei s'a împătit o propunere scrisă de mulțime de deputați, în care se cere alegerea unei comisiuni investitoare, care va avé să se ocupe cu activitatea regimului de mai înainte; der nu e vorba de-a se pune cabinetul trecut în stare de acușatiune.

Deschiderea Corpurilor legitore române.

La 27 Noemvre n. corpurile legitore române au fost deschise prin următorul Mesagiu de tron.

Domnilor Senatori,
Domnilor Deputați!

Sunt cu atât mai mulțimit de a saluta astăzi pe reprezentății Țerei, cu cât inima Mea este încă caldă de dovedile de iubire, pe care Națiunea întregă Mi le-a dat, în anul acesta, cu privilegiu fericițelor întâmplări petrecute în Casa Mea. Am putut, în mijlocul capitalei, care acum 25 ani primea cu avânt sufletesc pe tânăra principesă căreia îi fusese ursit să devină întâia Regină a României, să sərbătorim împreună un aniversar de pătrar de secol în mijlocul unor semne de dragoste, cari au isbucnit într'un chip atât de unanim și atât de strălucit.

În această iubire a poporului găsescu cea mai dulce răsplată pentru munca Mea de 28 ani și un sprijin puternic, ca să ducă și de aci înainte greaua sarcină, pe care am primit-o.

Tot în cursul acestui an Țera Mi-a dovedit credința sa cu ocașia nașterii Principesei Elisabeta, alt doilea copil născut pe pământul României din bine-cuvântata cășetoria a scumpilor Mei nepoți.

Domnilor Senatori,
Domnilor Deputați!

Relațiunile nostre cu tôte Puterile sunt din cele mai amicale. Politica demnă și înțelepă a României este prețuită de tôte guvernele și de tôte țerile. Europa, care doresce mai presus de tôte menținerea și întărirea stărei de pace, nu pôte simți de câtă stimă și încredere pentru un popor pacnic, muncitor, care și-a respectat cu sfințenie îndatoririle sale internaționale, și care nu cere de la alții, decât același respect.

Două din marile Puteri, cu cari Țera noastră stă în legătură amicale au fost, în mai puțin de un an, crud încercate. Președintele Republici francesă a cădut jertfa datoriei și Impăratul Rusiei a fost răpît, după o domniă așa de scurtă, dragostei marelui Impărații. Aceste nenorociri nu ne-au putut lăsa nesimțitori, cu atât mai mult, cu cât Impăratul Alexandru III a fost în tot-deuna un puternic și sincer sprijinitor al păcii Europei.

tru totdeuna la un om, care nu era nici de clasa, nici de rasa ei; der uitându-se în oglindă și vedându frumșea ei necomparabilă, nu putea a nu-și înălța iluziunile și a nu crede încă, că Dumneșcu a făcut-o pentru o sortă mai bună.

Der când simțirile inimei o frământau mai tare, ea alerga la singurul mijloc, care i-l dăruise natura, spre a-și găsi o mângăere. Cânta, și cânta Maria cu așa foc, încât nu putea să fie om, care să o audă și să nu îi lacrimeze. În mijlocul ocupațiilor sale de spălătorasă și călătorasă, mai ales, când era singură, vocea puternică și melodiosă a Mariei părea că spârgea zidurile și bolțile Curții boeresci, de se auzea până în cabinetele boierilor; și era atât de dulce, atât de plăcută cântarea Mariei, încât nimenea nu cuteza să o cheme la tăcere; ba chiar Cucóna Profrița ascultându-o, cădea în extas.

Într'o zi, marele Logofétu vizitându-și acaretele, după ce a eșit din grajd, a intrat și în camera Mariei, înșoptit de Vătafulu de Curte. Ea își alăpta copilul. Era mai frumoasă decât totdeuna. Se uită

lungu la ea, fără să-i vorbească nimica. Apoi eși, aruncându-i o pungă cu bani. După o oră Vătafulu veni la ea și-i dete cartea de iertare, pe care i-o deti. Maria plânse și se rugă de Vătafulu să nu spuie nimări despre această; căci ea nu va părăsi Curtea, decât atunci, când voru goni-o. Vătafulu, care era un forte bun bătrân, care se vede că avea cunoscință de aventura cea mare a Mariei, despre care credea, că nu trebuia să fie divulgată, îi promise a păstra secretul.

Cucóna Profrița, după ce s'a încredințat, că boerul n'a avut o slăbiciune serioasă pentru Maria, că era totu atât de indiferent pentru ea, cât și pentru celelalte robe, care-lu freau pe picioare, veni la alte sentimente pentru ea; o înălța éraš și la rang, făcând o vătășită peste fetele, cari lucrau la ghergheruri și la scórțe, fiind-că după mai multe cercări nu putuse găsi altă femeie mai meșteră pentru asemenea ocupațiune. Întemplantu-se apoi ca camerista, ce-și formase loc după Maria, să se facă de măritat și să o trimită la casa ei, mai dete Mariei și această sarcină suplimentară,

Domnilorū Senatori,
Domnilorū Deputați!

Reformele săvârșite de Domniile Vostre în această legislatură sunt numărâte și însemnate. Ele vor constitui, fără îndoială, o pagină frumoasă în analele noastre parlamentare și ve vor asigura recunoștința Țerei.

Opera Domnilorū-Vostre nu este însă isprăvită. Pentru a o desăvârși, Guvernul Meu, pe lângă proiectele, ce au fost prezentate deliberărilor Domnilorū-Vostre și au rămas necercetate din lipsă de timp, va mai propune luminatului Domnilorū-Vostre patriotism și alte măsuri să împlinească unele din lipsurile legislațiunii noastre.

Legea electorală comunală și legile asupra organizării comunei rurale și a polițiilor vor completa îmbunătățirile administrative; reforma unor părți din codicele de comerț și de instrucțiune criminală va continua marea operă de revizuire a codicelor noastre, iar legea învățământului secundar și superior va desăvârși greaua și însemnata lucrare a reformei învățământului nostru.

Efectele crizei agricole care, de mai mulți ani, bântue toate țările, în cele din urmă, s'au simțit și la noi. Din nefericire, o recoltă slabă a coincis cu momentul celui mai acut al crizei prețurilor.

Adânc convins de bogăția încă neistovită a pământului românesc și de puterile de muncă ale poporului nostru, așteptu cu încredere îndreptarea unor greutăți, cari nu pot să fiă de cătu trecătoare.

De și agricultura va rămâne încă mult timp baza economiei noastre naționale, trebuie să deschidem noi și roditore câmpuri de activitate muncii populațiunii noastre. Legea silvică și legea minelor, anunțate deja în sesiunea trecută, așteptă aprobarea D-Vostre, ca să satisfacă nisele necesități, ce se impun din ce în ce mai mult.

În același scop Guvernul Meu va supune deliberărilor D-nilor-Vostre legea pentru construirea și exploatarea căilor ferate prin inițiativă privată, și o lege pentru legarea marelui tîrgu dela oborul Bucureștilor cu rețeaua căilor noastre ferate.

Cu toate dificultățile, ce au putu izbîrvi din împrejurările cari s'au cunoscut, efectele crizei agricole nu au dat loc pînă acum la îngrijiri serioase pentru situațiunea financelor Statului.

Budgetul anului 1893—94 s'a încheiat, la 30 Septembrie trecut, cu un excedent de peste două-zeci milioane: iar budgetul în lucrare sunt încredințat, că se va pute solda fără deficitul budgetar. Budgetul viitor pentru 1895—96 se află pregătit și se va supune Domnilorū-Vostre echilibrat.

Noua organizare a puterii noastre armate și o administrație înțeleaptă și harnică au dat rodul lor așteptat în manevrele

din est-timp, în care două corpuri de armată, concentrate cu un efectiv însemnat, au manevrat în condiții bune pe un teren greu și puțin bogat în resurse. Astfel s'a dovedit, că reformele realizate de Guvernul Meu, cu concursul Domnilorū-Vostre, în organizarea armatei, constituie un însemnat progres în mersul mereu înainte al dezvoltării forțelor noastre militare.

Țera pte cu încredere să se razime pe ostașii sîi.

În sesiunea actuală se va supune la studiul Domnilorū-Vostre legea de statut-major, revizuirea parțială a legii de înaintare pentru a-se ține mai mult sîmă de vechime și o lege pentru paza fruntarilor cari, descărîcîndu armata de un serviciu mai mult administrativ, va fi totu atatu spre folosul ei, catu și spre folosul fiscal.

Domnilorū Senatori,
Domnilorū Deputați!

În sesiunile precedente Țera a putu prețui înălțimea de vederi și dragostea pentru binele obștescu, cari au însușit activitatea represintanților ei. Urmîndu totu astfel, ducîndu pînă la capîtu o operă începută într-un chip atatu de însemnat legislațiunea actuală va rămîne una din cele mai memorabile, și Domniile-Vostre ve veți pute mîndri, că ați lăsat o urmă trainică în istoria Țerei.

Dumneșu să binecuvinteze lucrările Domnilorū-Vostre.

Carol.

Președintele consiliului ministrilor și ministru de interne, L. Catargi.

Ministrul agriculturii, industriei, comerțului și domeniilor, P. P. Carp.

Ministrul afacerilor străine, Al. Lahovari.

Ministrul financelor, M. Germani.

Ministrul justiției, A. Marghiloman.

Ministrul lucrărilor publice, C. Clănescu.

Ministrul cultelor și instrucțiunii publice, Take Ionescu.

Ministrul de război, general C. Poenaru.

SCIRILE ȘILEI.

— 19 Novemre.

Pentru Români din comitatul Coșocnei. Din partea reuniunii învățătorilor români gr. cat. din acestu comitat primim un lung și călduros apel, în care se îndemna cu stăruință preoțimea și toți Români de bine din comitatul Coșocnei, ca să se intereseze mai mult de mersul acestei reuniuni, și la adunarea ei generală, ce se va ține anul acesta la 6 Decemre st. n. în comuna Ciucea, să se presente în număr cât mai mare. Regretăm, că sosindu-ne tocmai la încheierea fîie, nu putem publica acestu apel în totu cuprinsul său. El este subscris de învățăto-

rul Dem. V. Zahu din Nireș și revarsă o lumină foarte tristă asupra lipsei totale de interes, ce se manifestă din partea preoțimei și a cărturarilor români peste tot, față cu adunările generale ale acestei reuniuni. La adunarea generală, ce s'a ținut în Coșocna, afară de protopopul V. Hossu de-acolo și de doi preoți din tractu, n'a luat parte nici un cărturar român; totu așa și la adunarea din Budatele. Acestă nepăsare fără îndoială, că nu pte servi spre încurajarea învățătorilor noștri, cari ar avé lipsă de sprijin, îmbărbătarea și povățuirea tuturor fruntașilor poporului nostru. Și așa, această reuniune pentru mare parte dintre Români din comitat, mai ales pentru cei din Câmpia, e singura reuniune românescă. Dacă nici pe acesta nu o vor încuraja, ce judecată și-ar pute face ore lumea despre ei? Recomandăm acestu apel cărturarilor noștri din comitatul Coșocnei, fără deosebire, îndemnându-i și din a noastră parte să se presente la adunarea din Ciucea în număr cât mai mare, și prin sfatul lor să se siléscă a-i da acestei reuniuni avîntul cuvenit, ér pe învățătorii, despre cari presupunem neapărat, că nu vor lipsi dela această adunare, să-i încurajeze la muncă în direcția culturii naționale a poporului nostru.

Din România au sosit adunări din Sibiu mai multe telegrame din orașele Galați, București, Iași, T. Severin, Roman, Iași, Slănic, în cari se exprimă doriri de succesa adunării.

Slovacii, Sêrbii și adunarea din Sibiu. Cu privilegiul adunării naționale române, ce s'a ținut Miercurea trecută în Sibiu, frații noștri de suferință Slovaci și Sêrbi au trimis din diferite părți telegrame de felicitare. O telegramă din Turoș St. Mărtin felicită pe Români pentru dovada, ce dau lumii despre neînfricoșarea lor; Din Budapesta tinerimea slovacă trimite cele mai căldurose simpatii adunării poporului-frate românesc; Din Chiova-mare o telegramă a unui învățător sêrb dîce: „trăescă solidaritatea Nemaghiarilor din Ungaria“; Din Novi Sad mai mulți Sêrbi radicali dorescu adunării înbîndă îmbelșugată întru mîntuirea tuturor națiunilor solidare ale Ungariei; Din Ruma, omladina sêrbescă cere binecuvîntarea lui Dumneșu asupra lucrării adunării; Redacțiunea „Zastavei“ a trimis o depeșă subscrisă de d-lu Dr. Em. Gavrila, care esclamă: Totul pentru națiune!

Academia de binefacere. Marti în 4 Decemvre st. n. 1894 se va da în sala de concerte a Redutei din locu un mare concertu cu reprezentați în beneficiul *fondului de pensiune ai capelmăistrilor militari ces. și reg.* Musica militară a regimentului de infanterie Nr. 50 va executa următoarea programă alésă: *Beethoven*: Uvertură la tra-

gedia „Egmont“ de Gôthe; *Zellner*: conpoziție din operele lui Richard Wagner sub numirea „Wagneriana“ (Lohengrin, Walkure, Rheingold, Tannhauser, Meisterliedger, Rienzi etc.); *Haydn*: *Symphonia nr. 1* (symphonia militară); *Beethoven*: „Roman pentru violină op. 50“. — Intre acestea voru reprezenta de trupa teatrală comedii „Unter vier Augen“, de Fulda și „Im Grotte“ de Kadelberg. În fine musica militară esecută pentru prima oară în Brașov *op. 332* și *compoziția* făcută de Impêratul Germaniei *Wilhelm I* sub numirea „Sang und Aegir“, și în fine Marșul rășboinic al preoților din „Athalia“ de *Mendelssohn*. Prețurile locurilor sînt cele ordinare al teatralului. Începutul la 7½ ore sêra. Atențiunea atențiunea tuturor iubitorilor de musică asupra acestei frumoșe Academ de binefacere.

Concertu. Musica militară va da mâncî sêra un concertu în sala dela Hotelu „Europa“ cu următorul program: 1. Leher: „Kaiser Huszaren“ marș; 2) Boieldien: Overtură „Die weise Frau“; 4) Kreutzer: „Alt-Wien“ vals; 4) Rosenkranz: „Mein Österreich“ fantasie pentru trîmbiță; 5) Beriot: Scene de Ballet, pentru violină; 6) Langer: „Komisches Trio“; 7) Krájek: „Musikalisches Füllhorn“ Potpourri; Fall: „Tăndelet“; 9) Preiss: „Mephisto Reigen“ Quadrille; 10) Komzák: „Sturmgalopp.“ Intrarea 30 cr.

Călimdarul Plugarului pentru anul comun 1895 a eșit de știpar și se pte trimite numai decatu o copie. Acestu călimdar este de ast dată redactat și întocmit mult mai bine și mai cu îngrijire, ca în anii trecuți. Deosebire tîrgurile, cari pînă acum nicănu s'au găsit publicate românesc bine corect, se află în Călimdarul plugarului pentru anul 1895 corese și îndreptate după înscrînirile oficiose ale ministerului de comerț cuprîndînd comune și orașe din Ardeal, Bănat și țera ungarescă mult mai mult ca în anii trecuți. La fî-care localitate se arată și durata tîrgurilor de oi și porc. De asemenea legea timbilor și taxelor, de care are dîluică trebuință fî-care om, este tractată în acest călimdar pe lung și pe larg, făcîndu prin acestă marfă serviciu poporului nostru, care a avut de-a suferi atâtea pedes și înșelătorii din cauza necunoșterii acestei legi. Într'unu estras din tarifa pîncială, cum nu se află nicăiri publicată pînă acum în limba românescă, sînt înșirate ordine alfabetică, arătîndu-se icî colo și șese exemple, diferitele acte și documente, precum actule, atestate, cambii, contracturi, chitanțe, estrase (matriculari etc. pașaporte, petițiuni, protocoale, inventar moșteniri și altele, arătîndu-se pentru fî-care cum, când și câtu taxă este aplicată, sêu ce timbru este a-se pune.

În partea literară se află diferite schițe, romane, poezii și altele, tôte din cari mai ales, nelăsându-se afară nici anumii poezii și scrieri glumețe, precum Istoria Gagano Voda Țiganilor, și altele.

Bogată este cu deosebire partea economică, în care se cuprînd felurite scrieri și povățuirii asupra culturii pomilor și

fiindcă la nici una din fetele, ce mai avea în casă, nu găsise abilitatea în facerea zulufilor, lucru foarte importantu pentru ea.

XIII.

Slăbiciunea Cucónei Profirița pentru rîba sa merse mai departe. Avîndu ocașiune de-a vedé pe copilul ei tot-d'ana când se ducea în atelierul de lucru, simți mai întâi un fel de milă: îi dedit mai tot-d'ana câte ceva bun de mîncare, preveghia îmbrăcămîntea și curătenia lui; apoi în tôte zilele recomanda inteligenței sale mame cele mai bune principii de creștere, principii, pe cari ea le observa cu rigóre; așa că Dincă nu scia ce e furțigul, minciuna, sêu alte apucături rele, comune în educațiunea și deprinderile vieții țigănescé. Afară de acestea, Cucóna sciu să esalteze chiar în inima ei sentimentele nobile de mămă: așa, că Maria nu mai cugeta la nici o plăcere, la nici o fericire, la nici o afecțiune alta, decatu la copilășul ei.

Cu câtu crescea Dincă mai repede, cu atâta se făcea mai durduiu, mai fru-

most și mai drăgăluș; cu atatu și simpatiile Cucónei Profirița cresceau pentru el. Când se făcu de șese ani, Dincă scia și carte.

Paracliserul dela biserica Sântului Nicolae celu șerac, plătitu de Cucóna, venea și-i da lecțiun: băiatul cu minte și aplicativ, în curîndu ajunsé să cetéscă binișor și pe orî-ce carte, pe orî-ce scrisóre, ba chiar sciea destul de bine, după vârsta lui.

În paralelu cu cartea, Dincă învăța și slugăria. Dela etatea de 12 ani îmbrăcîndu livreau, era aplicat, după ordinele Cucónei, la diferite serviciuri domestice. Adesea chiar se mîndria Cucóna Profirița, când se ducea la biserică, la vizite sêu la preumblare: nici o altă Cucónă în Iași nu avea un groomu mai frumușel, mai gin-gașu, mai deșeptu și mai drăgăluș. Când ajunsé la etatea de șese-spre-șeze ani, Dincă se făcu unu sofrațu consumat, capabilu să concure chiar cu sofrații Nemți sêu Leși, cari erau prin Iași, și să dirijeze serviciul chiar la o masă domnescă. De aceea și Cucóna Profirița îl culmina cu fa-

vorurile: haine bune, lăfă, bacșiuri, de tôte avea cu îndestulare. Êr când Dincă eșia singur la preumblare, și mai alesu când se ducea și cu birja la Copou, mulți îl luau de unu coconășu elegantu; ba încă cucónele cele de mămă a doua și a treia se făceau luntre și punte, ca să-i afle numele și să-i facă cunoscînta, și cine scie câte cuceriri nobile nu a făcutu robul fericit alu casei Pășoanești.

XIV.

Minutele ca orele, zilele ca săptămănilu, lunile ca ani, trecu, trecu, trecu și se strecóră, tărîndu după ele primăverii și ierni, scuturîndu mereu frunțele arborilor și ale plantelor, rășfirîndu pe nesimțite viața muritorului, care se crede rege alu Creațiunii. Omul cât de bun, cât de réu, cât de avut, cât de șerac, cât de uman, cât de cumplitu, nu pte scapa de cósă neîndurată a morții. De aceea și Logofétul Dumitrachi Pașcanu, care era bunătatea personificată, unul din cei mai fruntași ai țerii, unul din cei mai onestți, deși trăia cu biserica mai

bine decatu unu hagi,*) deși era unu nerosu împărțitor de pomene la șeraci, prin urmare ar fi avut dreptul a se dela Dumneșu îndurării chiar vi lungă a lui Metusalem, — cu tôte acest într'o diminéță, după o scurtă zăcere, permisiviunea medicilor, cari afirmau, că va muri nici peste 40 de ani, a răposat ca unu bun creștin, înainte de a ajunici măcar la șese-șeci de ani din via-

Plănsu-l'a Cucóna Profirița, Dumneșu sê-lu erte! plănsu-l'au toți servitorii sclavii, pentru cari fusese atatu de bun plănsu-l'au calicii și cerșitorii, pentru cari fusese atatu de generosu; dér biata Mămă l'a plănsu mai multu, decatu toți, vedîndu mai alesu că, cu stîngerea omului, caru închinase comorile inimii sale, vedea se stingé și speranța ei pentru liberarea fiului ei, fără de care se simția legată, cu un lanț de vechia ei sclăvia.

(Va urma) *) Hagiu se numește în orientu celu ce se duce pentru devoțiune, ca să se închine la locurile sante: la Ierusalim, Sinai, Athos, Meca și altele.

bălelor lor, culturai legumelor (sălața, tucăpa, usuli și altele); apoi un tractat de despre economia câmpului, despre modul cum sunt a-se construi grajdurile; la ce semne să băgăm de semă când cumpărăm vite; apoi despre crescerea rămătorilor și tămăduirea lor în casu de bôlă, și altele. La urmă se află semnele timpului, un însemnat număr de povețe, glume, gicitori și între altele și portretul și biografia marelui bărbat de stat român M. Kogălniceanu, răposat la 1891.

Prețul este și de astă-dată numai 25 cr., la care mai sunt a se adăuga 5 cr. pentru trimiterea cu posta. Totu după 10 călindare comandate de-odată, unul se dă gratis. Se pôte cumpăra dela „*Tipografia A. Mureșianu*” din Brașov și dela librăria *Nicolae Ciurcu*.

Festivitatea Mihailu Stroescu.

În prima Duminecă după St. Mihailu se aranjează în fiă-care anul aici în Brașov, de către Asociaținea pentru spriginirea învățăcelor și sodalilor români, festivitatea împărțirii hainelor din fundăținea generoșilor donatori *Mihailu și Elisa Stroescu*.

La parastasul, ce s'a ținut Dumineca trecută în biserica română din Grôveru în amintirea răposatului Mihailu Stroescu, a fost parte un publicu numeros, între care am vădută pe membrii comitetului Asociaținei amintite, în frunte cu președintele și secretarul ei. Vorbirea ocazională, ce a ținut-o cu asta ocaziune d-lu protopop și parochu *Bartolomeu Bainlescu*, a fostă câtu se pôte de potrivită și forte instructivă.*)

În aceeași zi la ôrele 2 d. a. se adună în sala de desemnă a școlor medii române din locu membrii comitetului, cum și altu publicu român, însoțit de *preste 150 învățăcei* așezați aici în Brașov la diferite meserii. Sala era împodobită cu frumoșele portrete ale fondatorilor, desemnate în uleu de către răposatul pictor M. Popu.

Aici președintele societății, d-lu *N. P. Petrescu*, se adresează către elevi cam cu următoarele cuvinte:

Iubiți copii! V'ați gândit voi vre-odată la chiamarea, ce v'ați alesu pentru viață?

V'ați întrebat vre-odată, ce datorită hați asupra voștră atunci, când veniți aici, ce să învățați cutare meserie? Veniți, dragii mei, să cercetăm împreună întrebările acestea și să ne lămurim asupra lor.

Dacă primim în jurul nostru la societatea, la lumea, ce ne încunjoră, ce vedem? Vedem, că nu toți oamenii se îndeltnesc cu unul și același lucru, nu toți au una și aceeași ocupație, ei unii au un fel de muncă, alții au altfel și, după ocupațiile lor, au și deosebite numiri: Așa avem avocați, preoți, profesori, funcționari, neguțători, meseriași, lucrători de pământ și economi, arendași, dileri ș. a. ș. a.

Va să dică munca oamenilor este împărțită, pentru-că trebuințele lor fiind diferite, sunt de lipsă și lucrări diferite. Nu s'ar pôte să fiă toți oamenii, de pildă, economi de pământ, pentru-că atunci cine ar pregăti celelalte lucruri, ce le sunt de lipsă economilor? Cine ar griji de îmbrăcăminte, de uneltele lor de lucru? Cine ar face plugurile pentru arat și alte unelte? Dacă toți ar fi preoți, avocați, funcționari etc., cine ar face celelalte lucruri trebuincioase? Așa-i, că asta nu s'ar pôte? — Nu!

Întregă societatea omenească, privită după ocupațiunile cele mai de căpetenie, o putem împărți în trei clase: 1) clasa economilor, 2) clasa industriașilor și 3) inteligența, adică oamenii, cari trăesc, așa căzându, după carte.

Industriașii și meseriașii țin mijlocul între cele două clase, de aceea ei se și numesc *clasa mijlocie*. Ei sunt pentru societate aceea, ce este, de pildă, cimentul pentru zid, adică precum la o clădire este de neîncungurată trebuință cimentul, astfel și societatea omenească nu se pôte lipsi de clasa mijlocie, adică de meseriași. Ba se dice, și nu fără temei, că o nație fără

clasă mijlocie, nici nu are toate condițiile pentru existență.

Ecă, dragii mei, ce carieră însemnată v'ați alesu voi, ce chiamare frumoasă aveți voi în societate.

De aceea să vă siliți ca, în timpul de învățatură, cât sunteți la măestră, să învățați fiă-care meseria, se v'ați alesu, cu ce-a mai mare acuratețe, cu cea mai mare strădanie ca, eșind și voi odată în lume, să fiți vrednici de societate, să puteți forma adevăratul cement, de care are lipsă nația noastră.

Să stați de învățatură, să vă învățați meseria, ca să fiți câtu se pôte de deservșiți în ea. Numai un meșter bun face cinste societății și-și face și pentru sine viitor și treburi bune. Meșterul rău, cîmpaciul, este ocolit de toți și pier de fôme. Asta o vedem cu ochii.

Dăr se ne întorcem la sərbătorea de astăzi, iubiților. Noi vedem, că în lume bunurile omenesci nu sunt împărțite într'o formă între oameni. Și fericit este acela, care din prisosul bunurilor sale scie să aline durerile și lipsele acelora, pe cari sorța nu i-a împărțit de acele bunuri.

Mulți sunt în lume, cari au averi însemnate, mulți sunt, cari nu scie ce să mai facă cu ele și, durere, prea puțin sunt aceia, cari, să se gândescă la suferințele altora.

Unul din acești puținți a fost și marele binefăcător al societății noastre, răposatul de vecinică memoriă *Mihailu Stroescu*, care auzind de greutățile mari, cu cari ne luptăm, de neajunsurile, ce întâmpinăm în scopurile noastre, împreună cu nobila sa soție, doamna *Elisa Stroescu*, a destinat pentru voi acea frumoasă fundăție, din ale cărei venituri astăzi veți fi împărțșiți cu haine.

De trei-ori binecuvântată să fiă țărâna generosului binefăcător. Dumnezeu să-lu odihnescă în pace și să-i ierte toate păcatele! (Cuvintele acestea au fost repetate de toți elevii).

Dragii copii! Faceți-vă vrednici de acestu suflet nobil și purtăți-vă bine, fiți meșteri harnici; faceți-vă vrednici de marele fundatur, de Românul însufletit. Elu Român a fost, averea pentru Români a jertfit-o, voi Români să fiți, ori unde și ori în ce împiegurări vă veți afla. Așa să vă ajute și vouă Dumnezeu!

* * *

După acesta se împărțiră între ucenici: 26 rocuri, 16 pâcehi de pantalon și 25 pâcehi de cisme.

Bucuria celor împărțșiți cu daruri era nemărginită și nu se pôte descrie.

Acestă societate merită spriginul tuturor Românilor.

O lege în contra beției.

În parlamentul austriac se debate în timpul de față asupra unui proiect de lege de mare importanță, prin care se țintesc la combaterea beției. Dintre multele măsurii laudabile, ce se iau prin această lege, amintim aci următoarele:

Mai întâi de toate vânderea beutiilor se permite forte cu greu și e legată de unele condițiuni grele. Prin noua lege nu i-se permite cărciumarului, ca în locului, unde se vinde beutura, să pôta ținea d. es. și prăvălie, ori să vândă altfel de marfă. În comune mai mici, totu numai după 500 de suflete pôte să fiă o cărciumă, er în orașe la 1000 suflete. De Sâmbăta, ôrele 5 după prânđu, până Dumineca la amedz toate cărciumele trebuie să stea închise.

Omenilor ameițiți de beutura nu este ertat cărciumarilor a-le mai da de beutu, er în cărciumă nu este iertat a lăsa se între oameni beți. Dacă s'a îmbetat cineva în cărciumă, nu este iertat cărciumarului a-l lăsa să iasă afară, ci elu însuși este dator a duce pe bețivă acasă la locuință.

Cărciumarul, care păcătuesce în contra acestor măsurii, este pedepsit cu închisore dela o lună până la unu an, pre-

cum și cu o pedepsă corăspundătoare în bani, er în casu, decât mai de multe-ori păcătuesce contra acestor măsurii, perde pentru unu timp anumit, ori pôte chiar pentru tot-déuna, dreptul de-a mai ține cărciumă.

Cine în decursul unui an s'a îmbetat de trei-ori, se pedepsece cu închisore dela 3 zile până la o lună, er decât și după acesta se mai imbata, se pedepsece cu închisore până la unu an.

Mai vinu apoi mulțime de alte dispozițiuni, prin cari se iau cele mai aspre măsurii contra acelor cărciumari, cari aru abusa cu cărciumaritul. Chiar și Ungurii recunosc, că ar fi o adevărată binecuvântare, decât și pentru populațiunea țerei noastre s'ar aduce o asemenea lege. Dăr atunci, ce aru dice Jidanii? Frica Ungurilor de Jidanu este multu mai mare, decâtu se sperăm a se adace și la noi o asemenea lege. Legea trebuie să ni-o formăm noi înși-ne și decâtu vrem să scăpăm de exploatarea Jidanilor, în ale căroro mâni au trecut atâtea case și moșii românesci, n'avem decâtu să-i încungurăm și în cărciumele lor să nu intrăm. Dacă noi înși-ne nu ne vom vedea de interesele nostre, de sigur, că dela alții n'avem să așteptăm nimic, căci dușmanu ne este guvernul, dușmanu ne sunt funcționarii, dușmanu ne sunt toți streinii, pe cari duhurile rele i-au pusă în spinarea noastră.

Ura.

Dintre toate patimele omenesci, cea mai urită, cea mai dăunosă și cea mai dejositoare este *ura*, pentru că ea, decâtu se nasce și cuprinde pe unu individ, ca și pe unu nemu de omeni, merge din ce în ce crescând, până ajunge la acelu grad de iritație, încatu une-ori nu mai pôte distinge pe omu din feră sêlbatică. Lei, tigrii sunt mai puțin feroși, ca omul în turbarea urei.

Animalul nu uresce; elu se luptă pentru păstrarea pielei, în defensivă, și pentru hrană în ofensivă, ceea-ce este unu drept alu său firesc. Singur omul face ceva mai mult, întrece pe animalele feroce cu ura sa, care-lu împinge la răbunare, apoi la îngâmfare și supremație.

Ajunsu printr'unu noroc orbu său prin ôre-cari circustanțe favorabile pe trepta de autocrat, elu calcă, nimicesce și sdobesce în picioarele sale pe supuși și, decât aceștia îndrăsnesc numai, să cêră ôre-care ușurare, ôre-cari drepturi naturali.

Vai, te cutremuri, când stai și cugeti seriosu, privind în istoria trecutului omenirii. Câte nenorociri, câte desastre, câtă împiedicare de progresu n'a adusu spurcata de ură în astă lume! — Numai cine a avut trista ocaziune să vadă unu răboiu civilu, o luptă între nemuri, cari de timpuri îndelungate nu se pot suferi; numai acela, dicu, își va pôte face o idee clară de rēul ce pôte face ura între oameni, când printr'o întâmplare ôre-care, se rădică stavilarele său cadu cătușele, în cari au fost oprți și țintuiți timpu îndelungat cei asupriți și nedreptățșiți.

Se scie, că ura se sēmă și se cultivă în inima omului de părinți și educatori, și de toți aceia, cari au unu rol ôre-care mai însemnat în societate. În timpurile nostre putem numera între sēmăntorii puternici și escelenți de ură său dragoste și *diaristica*.

Isi pôte cineva închipi, câtu de iute și grozavu va cresce ura în tinerime și bătrânie, când toți cei mai sus amintiți vor începe să huiduesc... batjocurescă și să

descrie cu colorile cele mai negre pe cine-va, care nu le convine, din vr'o causă ôre-care? Nu este așa, că ai pôte să fi curat ca ângerul din cer și cu toate astea, să te bata pe cruce, ca pe unu tâlharu.

Suntu aproape două mi de ani de când Fiulu lui D-șeu, Mântuitorul omenirii, a ridicat stēgul libertății, egalității și frățietății pentru omenirea asuprită și nedreptățită de cei puternici și fără inimă, și cu toate acestea suntem departe de acestu sântu principiu, fără de care nu va pôte fi pace, liniște și fericire pe pământu.

Până când nu se va aplica maxima: „*Ce ție nu-ți place, altuia nu face*”, se nu ne așteptăm la nimica bun și salutaru.

Aruncându o fugitivă ochire peste întregă suprafața pământului, putem încă afla printre omenire asupriți și asupritori, supuși și stăpânitori, servitori și Domni, sclavi și boieri etc.

Este ceva firesc, ca toți cei asupriți și nedreptățșiți: supuși, sclavi, servitori șerați, să invidieze și se urască pe cei ce sunt mai favorizați de sorțe și să caute, prin toate mijlocele posibile, a scăpa de miseria și, după legea progresului, a se ridica și ei la o stare mai bună.

Simțul de conservare, progresu și libertate e înăscut nu numai la om, ca fiind mai perfectă, ci și la animale. Totulu în astă lume se vede luptându pentru existență fără a întreba, decâtu calea ce urmăză este dreptă seu cotită, cu obstacole, ori netedă.

Așa dără ura, invidia și gelosia, ba chiar răbunarea celor asupriți, în virtutea dreptului lor firesc, se pôte scusa ôre-cum, contra asupritorilor lor. Dăr cum am pôte justifica ura stăpânului contra servitorului său, a bogatului către șerațu, a asupritorului către asupritu, a domnitorului către supus și a puternicului către celu slab și nevoiosu, când scuitu este, că toți cei mari și tari sunt îmibuțați și sugu toate bunurile de cari se bucură din sudorea și sângele ființelor nenorocite — în virtutea căru dreptu, nu se pôte spune.

Se va dice, pôte, că în puterea dreptului celui mai tare. Așa este! Dăr atunci se nu ne mirăm, nici să ne spăimântăm de valurile turbate ale furiei omenesci, când pôte rupe lanțurile în cari a fost legată și pusă sub baionetă.

Cei puternici și avuți, pentru-că trăesc și se desfățeză în scotela celor șerați și nedreptățșiți, sunt dator recunoșcință acestora, er nu ură și dispreț. Totu cel ce primesce unu bine ôre-care dela cineva, unu micu ajutoru, după legile bunei cuvințe și acelea ale nobleței, care obligă, este datoru recunoșcință și amicie. Amicia nu pôte esista decât între egali; egalitatea, libertatea și fraternitatea nascu dragostea și încrederea, din care apoi decurge pacea, liniștea și fericirea omenescă.

Credem a fi vorbitu îndestul până aici despre ură în general și despre relele ce decurg dintr'ênsa. Să ne dea voia acuma conlocuitorii noștri Unguri a ne întrețin puțin și despre ura, ce de secolii esista între Unguri și Români.

Se scie din vorbele „*Na dragă*” și altele, că Românul nostru, la venirea Maghiarului pe aceste locuri binecuvântate de D-șeu, a fost creștinu bun și adevărat, milos și darnicu către cei streini și șerați, după cum este până în ziua de azi.

După cum era credința p'atuncea și obiceiul ospitalieru la noi răcare Român se întrecea, care decare

*) În numărul viitor de Duminecă vom publica în estrasu această vorbire — *Red.*

să imblândească mai curând barbarii și încreștinându-i să și-i facă frați și amici întru Christos pentru iertarea păcatelor, — așa s'a și întemplat, că mulți Români s'au încuscrită cu Ungurii. Chiar Mariott, Domnul român din Crișiana și Maramureș, și-a măritat una fată după Zoltan, fiul despotei Arpad. După cum se vede, Românul nostru chiar dela venirea Ungurului p' aici a fost om de bună credință și n'a pretinsu dela noul venit, decât să-i fiă bun frate și sincer amic, împărțind binele și răul egal unu cu altu.

Să vedem acum, dacă și Ungurul a fost față de Român totu așa?..

Istoria și faptele trecutului, ba chiar ale prezentului, ne arată și ne dovedesc în destul, cine au fost și sunt Maghiarii. Procedura lor cu noi din ziua de azi ne spune de ajuns, câtă de mult ne iubesc și ce vor a face cu noi. Prin intrigă și silă, viclene uneltiri; prin asupriri grozave și multe nedreptăți; prin tot felul de lăcomii nespuse, conlocuitorii noștri Maghiari au știut să se ridice d'asupra capetelor noastre, să devină despoții noștri și să ne apese cu barbaria, lipsindu-ne de toate drepturile, fără a ne permite nici măcar a ne plânge.

După atâtea rele, ce ni-ați făcut și căutați încă a ne face, mai aveți încă îndrăznirea d'a ne imputa, că suntem noi ingrati, că de ce nu vă iubim și nu voim a bea otrava, dată de voi, pentru a noastră ucidere și contopire în conglomeratul unguresc. Vă întrebăm, că dragoste cu sila se poate?.. Dacă vreți să vă iubim sincer, dacă vreți să trăim, ca frații, în pace și liniște p'aceste locuri, apărându-le cu brațele și sângele nostru alături cu voi: dați-ne libertatea și egalitatea, ce o aveți voi; opriți pe învățătorii voștri d'a și mai bate joc de fiii noștri prin școlile voștre; nu mai permiteți preoților voștri șovinisti d'a sămăna ura și disprețu contra noastră prin cuvântările lor de pe catedrele lor bisericești; opriți pe judecătorii d'a ne mai arunca frunții în temnițe după bunu lor plăcu; și îndrumați diaristica voastră șovinistă a propaga pacea, dragostea și frățietatea între noi și voi. Altfel, cu ce măsură ne măsurați, cu aceea vă vom măsura la timpul său, că nimenea nu sămăna vântu și să nu culgă furtună.

C.

Căsătoria Ţarului Nicolae II.

În 26 Noembrie s'a săvârșit cununia Ţarului. În privința aceasta se telegrafiază următoarele din Petersburg:

Vremea e foarte frumoasă. Încă din reversatul zorilor o mulțime enormă ocupa perspectiva „Nowsky“ pe tot parcursu dela palatul de erno la palatul Anickoff. Trupele stau înșirate în ordine de paradă. La 10 ore sălile palatului de erno se umplu cu personajele oficiale. Prințesa Alice sosese la palat la 11 cesuri. La 12, 51 tunuri anunță plecarea cortegiului.

În capul cortegiului mergeau mareșalii, apoi veneau 100 de pași și 100 de șambelani. Urmău după aceștia împărăteasa văduvă, împreună cu regele Danemarcei. Ţarul și prințesa Alice veneau în urmă, apoi părechia regală a Greciei; prințul Baric de Prusia cu ducesa de Coburg; prințul de Wales cu prințesa Irena de Prusia, și în fine ceilalți prinți. La biserică așteptau: sinodul, clerul, corpul diplomatic și miniștrii.

Prințesa Alice purta o coronă în briliante, o mantie în brocart și o rochie albă, țesută cu argint. După ceremonia religioasă, părechia imperială a primitu felicitările. Împăratul și împărăteasa s'au în-

torsu la palat, de unde au plecatu la 2 ceasuri la catedrala Kazan și de acolo la palatul Anickoff. Celelalte personaje princiare urmau.

Ceremonia a făcutu o adencă impresie. Corespondenții diarelor streine au fost admisi. Părechia imperială a fost aclamată cu un entuziasm foarte mare. Nu se vedea nicăiri vr'unu agentu de poliția. Publicul putea să circule în mod liberu în toate părțile.

Manifestul Ţarului, cu ocaziunea căsătoriei, acordă înlesniri pentru plata diverselor datorii ale Statului și a amenzilor. Acordă amnestie diverselor categorii de condamnați și ordonă ministrului de interne să facă imperatului un raportu în privința condamnaților politici demni de a fi grațiați.

Crimele politice, rămase necunoscute în timp de 15 ani, sunt amnestiate. Persoanele, cari au participat la revoluția poloneză din 1863 potu intra în Rusia și se pot stabili în ori-care parte a imperiului. Ele intră în posesiunea naționalității lor și a stărei civile; însă vor continua a fi lipsite de dreptul de a dobândi proprietăți, de a purta titluri și decorațiuni.

Literatură.

În tipografia „Aurora“ A. Todoran din Gherla a apărut: „Tipic preotesesc“ din cărțile rituale, prelucratu de Titu Budă, parochu în S. Șugatag, protopopu districtului Mara și vicarul Maramureșului. Prețu 55 cr. Tipărirea concésă de Preav. guvernul diecesan. — La scrierea acestui nou op bisericesc autoru a avut în vedere mai alesu pe membrii tineri ai clerului, cu deosebire însă pe cei ce studiază în seminare streine, cari vor găsi în acestu op cele mai necesare îndrumări la împlinirea cerimoniilor bisericești. Zelosul autoru anunță, că pregătesce a eda în fascicule anuale și „Viața Sfinților“. A se adresa la autoru în Sat-Șugatag (Falu-Șugatag) p. u. Akna-Șugatag, în Maramoros).

A apărut: „Iusula Sagalinu“, Tera misterioasă a exilaților; romanu contemporan de Constantin de Stamati-Ciurea. Cernăuți 1894, Tipu-Litografia concesionată Archiepiscopulu Silvestru Morariu-Andrieviei. Editura tipografiei. Prețu 1 fl. seu 2 franci; 242 pag. 8° mic. Romanul, care e tipăritu pe hârtia fină și elegantă, cuprinde următoarele capitole: Prefață, I. Sofia Carpov, II. Surguniții, III. Evasiunea, IV. Matilda Untilov, V. O cunoștință neprevăduță, VI. Agonia. — Opulu se află de vândare în toate librăriile din țără și la susu numita tipografă.

C. Compasu românesc, anuaru financiaru de Petra-Petrescu, anul II, conține: Date istorice asupra institutelor române de bani; numele inițiatorilor, ale membrilor din direcțiuni și ale funcționarilor, instrucțiune practică despre polițe cu formulare și legea cambială. De vândare la autoru în Brașovu cu Corone 1.20, seu Lei 1.50.

Mētăsăritulū.

S'a adevărit, că cultivarea vermilor de mētase este unu isvoru de câștigu pe cât de bun, pe atât și de ușor. Nu e mirare der, dacă și la noi în țără mētăsăritul a începutu să ia din anu în anu avântu mai îmbucurătoru. În anul acesta (1894) numărul celor ce se ocupă cu cultivarea vermilor de mētase a ajunsu la suma de 85,948, cari au produsu nu mai puțin ca 1.127,617 chile de gogose.

S'a constatat, că din lipsa de frăgari, ca la 20,000 de producenți au fost siliți să se lase de cultivarea vermilor de mētase, prin ceea ce s'a pricinuitu o pagubă simțită. Totu din cauza lipsei de frăgari, după o unciă de ouș (25 grame) la noi abia s'au scosu 22 chile de gogose, pe când în Francia, unde se află frăgarii deja ajunsu, o unciă a datu anul trecut 44 chile de gogose, va să dică de două-

ori mai multu, ca la noi. Ne putemu închipui deci, că dacă chiar și aci este mētăsăritul unu isvoru de venit atāt de rentabilu, cu cât mai bogat și mai rentabilu are să fiă elu atunci, când producenții se voru deda mai multu cu acestu mijlocu de traiu și voru îngriji a avē și numărul de frăgari recerutu.

În Francia s'au ocupat anul trecut 148,975 de familii cu mētăsăritul și au produsu 9.987.110 chile de gogose, așa că de fă-care familie s'au venit cam 67 chile, pe când la noi în țără în anul acesta abia s'au venit câte 13 chile pentru o familie; va să dică în Francia o familie, care se ocupă cu mētăsăritul, are de 5—6 ori mai mare câștigu decât la noi și acesta singur numai din cauză, că nu avem destui frăgari.

De aici urmēză, că dacă s'ar pune și la noi omēni mai cu de-adinsul pe lucru, decât ar prăsi frăgari de ajunsu și ar începe să cultive mētăsăritul mai cu zel, atunci ar da la anu cel puțin 5 milioane chile de gogose, fără ca pe producenți să-i coste lucru mai multu.

Pentru ca să putemu avē o idee despre frumosul venit, ce-lu aduce mētăsăritul, vomu aminti, că în comitatulu Baciu-Bodog, unde se cultivă mai de mult și mai bine mētăsăritul, poporul a avutu până acum din acestu ramu de câștigu unu venit curatu de 3,700,000 fl. v. a. Se vinde de obicei o chilă de gogose cu câte 1 fl. 20 cr. și mai bine, ceea ce pentru omēni săraci este unu câștigu de totu frumosu.

Să nu credă cineva, că cultivarea mētăsăritului ar fi nu sciule ce lucru greu. Sunt sate, unde poporul nici după nume n'a știut ce sunt gogosele de mētase; cu toate acestea însă a fost de ajunsu, ca unu simplu muncitoru priceputu în ale mētăsăritului să începă a lucra în mijlocul lor și în câteva săptămāni sute, ba chiar mii de țărani s'erman din sat și din apropiere au începutu a-lu imita și a se îndeltnici în ale mētăsăritului, care astăzi le aduce venit frumosu.

Le-amu amintit aceste pentru țărani noștri, cari din anu în anu vedēdu-se mai strimțorați cu plugăritul, voru face bine dacă se voru îngriji de cu bunu timp și de alte mijloce de traiu, între cari cultivarea vermilor de mētase, mai alesu pentru familiile sărace, ar pute ocupa unu locu de frunte. Lucrul principalu însă este să prăsimu de cu vreme frăgari cât mai mulți, căci fără de aceștia îmbriășarea acestui ramu de câștigu nu este cu puțință.

Māncatori de nāparci (vipere).

Printre oșpeții țarinilor și ai pădurilor nostre, ariciul este unu, care merită să ne ocupām de el.

Acestu bravu și micu animalu nu se recomandă prin frumșetea sa, der mai multu prin serviciile, ce ne dă. De obicei în cursul luni lui Martie, ariciul se deșteptă din somnul de iarnă și începe vântorea lui neobosită, pe care o face animalelor vātemētore, cum sunt șorecii, cărtițile, șobolani, insectele și reptilele de totu felul.

Pentru toți acei, cari iubesc natura sēlbatică, până la intimitatea sa misterioasă, nimicu nu este mai plăcutu de observatū, ca micul nostru carnivoru; trebuie să-lu vedă noptea pe lună, mergēndu și trepātandū pe lângă garduri, oprindu-se pentru a mirosi, ce întâlnește în cale-i și esamināndu cu îngrijire fă-care stușu.

Dacă vede o crepătură în pământu, pune botul aci, și numai decātu știe cu ce felu de vānatu are a face până la o adencime de 40 centimetri.

Pentru a-se face stăpānu pe aceste prădi diverse, ariciul aratā unu tactu și o dibăcie, pe care nu ne-amu putu-o închipui noi, că le are.

Pentru talia sa, armele ariciului sunt de temut. Spinii de pe spatele lui, dinții și labele sale robuste, îi permitu să scape o galeriă, să mērgă în fundulu unei găuri pentru a eși cu unu șerpe seu cu unu șo-

rece, pe cari i-a descoperit prin mirosul seu pētrundētoru.

Particularitatea cea mai curiosă din istoria ariciului este lupta, pe care o dă nāpārcilor (vipere seu șerpi veninoși).

Mușcăturile acestor reptile primejdioase, cari determină repede mōrtea animale de talia mare, și chiar omulu sunt fără efectu asupra ariciului.

Acēsta este unu misteru pentru sciință; în adevēru, lumea se întrebă înzadar, cum unu animalu cu sânge caldu pōte face excepțiune dela legea comună căci nu numai, că ariciul nu mōre de mușcăturile veninoase ale nāpārcei, der el pōte sorbi cu sila o lingurā de sublimat corosiv (clorur de mercur), din care 2 pi cățuri sunt de ajunsu, ca să omōre un căne și o pisică; seu chiar arsenicu, și după învēțatulu Okeu, ariciul resistă înțepăturilor cu acidu cyanchydricu, cea mai videntă din otrăvirile cunoscute.

În 1877, la museulu de istoria naturală din Parisu, s'au introdusu la unu arici 2 vipere, cari amēndouē l'au mușcat de nas și de buze. Ariciul nu s'a schimbat elu s'a linsu cu limba, a mersu cătra capu din vipere, i-a pusu o labă pe gātu, și sfărmatu capulu cu dinții, pe urmă s'a pusu s'o mănānce.

Aceeași sortă a avut și vipera doua.

Acēsta ne arată, că ariciul este un animalu înțeleptu. Elu se face ghimotoc dacă este atacat de omu seu unu căne der acēsta nu o face față de o viperă fiind-că nu are nimicu de temut.

Impōrtă der să vorbim de acestu lucrū agriculturilor, căci obiceiurile ariciului sunt puțin cunoscute la sate. Răfacu țărani, cari omōră arici; aceste animale mici nu facu nici unu rău, sunt din potrivă animale folositoare.

Recomandām der agriculturilor noștri, să protejeze ariciul fiind-că elu face serviciu prin distrugerea insectelor și a nāpārcilor (șerpi veninoși).

MULTE ȘI DE TOATE

S'a păcălitu.

Unu butarū dela orașu, cumpēra unu telu, de care avea trebuință, totdeuna dela unu țaranu din apropiere. Odată însă i s'ar parea, că bucășile de untu, cari tōte aveau să cumpānescă trei funți, nu aveau greutatea recerutā. Elu începū derā a mēsurā bucatā de bucată și constata, că tōte cumpānescu mai puțin. Butarul piri der țaranu.

Înainte judecătoriei fu întrebatu de judecătoru:

— „Ai d-ta cumpene?“
 — „Da, domnule judecător!“
 — „Și mēsuru ai?“
 — „Nu, de aceea nu am.“
 — „Așa derā cum poți cumpēni unu telu, care-lu duci butarului?“
 — „Forțe bine“, rēspuse țaranul „Uite așa: de când cumpēră domnul butarū untul dela mine, și eu cumpērū pāne dela d-lui, și tōtā bucată trage trei funți. Aceste pāni imi servesc mie, ca mēsuru pentru bucășile de untu. Dacă derā greutatea nu e drēptā, nu este greșēla mea, ci a domniului“.

Prietenu adevēratu.

Unu adevēratu prietinu este acela care în nenorocire pare a jāli cu tine, și mai curēndu poți cunosce prietiniia ta când elu se bucurā de bucuria ta.

Logică.

Creditorul: A, d-ta aci la bancu chetulu pomposu, domnule baron? — prietinu când falimentulu d-tale bate la ușe. Nu este rușine să lași să spumege șampania, conturile de luni de țile și-au rēmasu plătite, ce va să dică asta?“

Baronul: (forțe liniștitu) „Domnule, der cine ț-i-a spus, că eu plătesc șampania!“.

Inaintea judecatorului.

Judecatorul (cãtrã acusatã): De ce ai ameninãat pã respectiva damã, ducându-i, cã trebuie sã mörã?

Acusatul: „N'am dîsã eu dörã, cã acuma trebuie sã mörã; de muritã toãi trebuie sã murimã odatã“.

6. Aplicarea multiplã. Nu existã mijlocã mai bunã, care se pöte aplica la diferite cazuri, ca Moll's Franzbrantwein care alinã durerile, întãröese nervii și muschi întrebunãndu-se ca adaosul la tãi etc. O butelie 90 cr. se pöte procura dînicã...

Calendarul sãptãmãnei. NOVEMBRE are 30 zile. BRUMAR.

Calendar table with columns for date, day of the week, and names of saints or events.

Bursa de mãrfuri din Budapesta. din 28 Nov. n. 1894.

Table of commodity prices (Sãmințe) including wheat, rye, and other grains.

Table of wine prices (Vinãto vechi ori nou) listing various wine types and their prices.

Table of oil prices (Produsãdiv.) listing different oil varieties and their market prices.

Prețurile cerealelor din piața Brașovului. Din 30 Novembre st. n. 1894

Table of grain prices (Cãlitatea) for various types of wheat, rye, and other cereals.

Bursa de București

din 28 Noevre n. 1894.

Table of stock market values (Valori) for various bonds and securities.

SCOMPTURÌ:

Table of exchange rates (Banca naț. a Rom.) for various international locations.

Cursulã losurilorã private

din 28 Nov. 1894.

Table of private lottery results (Cursulã) listing numbers and their corresponding values.

Tãrgulã de rimãtorã din Steinbruch.

La 26 Noevre n. 1894

Starea rimãtorilorã a fostã de 139,364 capete, la 27 Noevre au intratã 2612 capete și au eșitã 1618 rãmãnãndã la 28 Novem. unã numãrã de 140.153 capete.

Se notãzã marfa: ungurãscã veche, grea dela 42.— or. pãnã la 43.— or. marfã ungurãscã tinerã grea dela 43.1/2 or. pãnã la 44.— or., demijlocã dela 43.1/2 or. pãnã la 44.— or. ușörã dela 43.— or. pãnã la 44.— or.

Marfã țãranãscã grea dela 42.— pãnã la 43.— or. de mijlocã dela 42.1/2 or. pãnã la 43.— or. ușörã dela 42.— or. pãnã la 44.— or.

Marfã sãrbãscã, grea dela 42 1/2 or. pãnã la 43.— or. Transito, mijlociã grea dela 42.1/2 or. pãnã la 43.— or. transito ușörã dela 39.— or. pãnã la 41.— or.

Porcii ñngrãșãți de unã anã dela — or. pãnã la — or., ñngrãșãți ou cucuruzã dela — or. pãnã la — or. Cãntãriți la garã ou — or. la pãnã — or..

Marfã de Romãnia grea dela — or. pãnã la — or. transito mijlociã grea dela — or. pãnã la — or. ñusã transito ușörã dela — or. pãnã la — or. transito dtto țepösã grea dela — or. pãnã la — or. transito mijlociã dela — or. pãnã la — or.

Cursul la bursa din Viena.

Din 30 Novembre 1894.

Table of exchange rates (Cursul) for various currencies and commodities in Vienna.

Cursulã pieței Brașovului.

Din 1 Decembrie 1894.

Table of local market prices (Cursulã) for various goods in Brașov.

Essenz stomaticã compos. Marca de contravenție J. in stea.

Picãturi de stomacã Sf. Jacob. Unã medicamentã fõrte bunã și probatã ca sigurã contra bõlelor de stomacã...

Ca mijlocã de primãrã rangã s'a doveditã de mai multã anã la bolnavã de nervi Elixirulã de nervi a lui Dr. Lieber marca ñnreg. și ñncora. Sã se cãrã prospectulã. Sã se preparã dupã prescripție medicalã oficiosã legalisatã ñn farmacia M. Fanta, Praga.

BETIA se vindecã și ñn casurile cele mai ñrele cu Esența Sougede. Cura se pöte face cu sãu fãrã scirea bețivului. Esența este fãrã colõre, mirosã și gustã. Succesulã sigurã și garantatã 1 flacon 1 fl. 50 cr.

Farmacia Salvator Presburgã.

ñn farmaciile din Brașov Ed. Kugler, Karl Schuster, Victor Roth, Sibiu Wilh. Moricher, C. I. Molnar; Clușiu Szeky Miklos și mai ñn tõte farmaciile.

Lire turoescã Cump. 11.10 Vãnd. —. Marcã germane Cump. 60.90 Vãnd. —. Soris. fonc. Albina 5% 100.75 Vãnd. 101.75

Proprietarã: Dr. Aurel Mureșianu. Redactorã responsabilã: Gregoriu Maiorã.

Advertisement for cough medicine (ORÌ ȘI CE TUSE) with detailed text about its benefits and usage.

Advertisement for a house (CASA din Tãrgulã grãului) for sale, located at Nr. 559 vechiu, Nr. 4 nou.

Advertisement for jewelry (WILH GROSZ Juwelier) featuring a watch and other items, located in Vienna.

Large advertisement for AVISU (avis) with decorative borders and text about public notices and services.

1. Die Seiden-Fabrik G. Henneberg (k. u. k. Hoff.) Zürich
 sendet direct an Private: schwarze, weise und farbige Seidenstoffe
 von 45 kr. bis fl. 11.65 p. Meter — glatt, gestreift, karrirt, gemustert, Damaste etc.
 (ca. 240 versch. Qual 2000 versch. Farben, Dessins etc.) porto- und zollfrei in die
 Wohnung an Private, Muster umgehend. Briefe kosten 10 fr. und Postkarten 5 fr. Porto
 nach der Schweiz.

ȘCOALA de DANS CHRESTEL'S.

Avisu de instruciune de dans!

Am onore a aduce la cunoscinta on. public, parintiloru,
 tutoriloru si institutelor, ca voi tinu estimpu

alu 2-lea CURSU de DANSU

dela 1 Decembrie 1894 pana la finea lui Februrie 1895.

In ȘCOALA mea de dans cu totul din nou arangiatu
 din casa Nr. 46 a D-lui Herfurth in Tirgulu Straeloru.

Dau si instructiuni particulare la copii mai mici
 de 12 ani, in orele din zi.

Anunturi de elevi se primescu in totu decursulu zilei, onorariulu
 potrivit.

Rogandu-me a fi onoratu de unu mare nume de amatori,
 sunt cu tota stima

Josif Chertel's
 maestru de dansu.

BUMBACU de umplutu

plapome cu 45 cr. klgr.

si alte calitati mai bune, cu pre-
 turu torte reduse, se capeta la D-nii

Spuderca & Temesvari

Brașov, str. Vămii Nr. 5.

Numere singurate

din „Gazeta Transilvaniei“
 a 5 cr. se potu cumpeta in
 libraria Nicolae Ciurcu si in
 tutungeria I. Gross.

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, deca fiecare cutia este provedita cu marța de
 apere a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectulu de leuire durabila alu Prafuriloru-Seidlitz de A. Moll in contra greu-
 tatiilor celor mai cerbiciose la stomachu și pantece, in contra carceiloru și acrolei la stom-
 machu, constipatiunii cronice, suferinti de ficatu, congestiunii de sange, haemorhoideloru și
 a celor mai diferite bele femeesci a luat acestu medicamentu de casa o raspandire, ce
 cresce mereu de mai multe decenii incoace.—Prețulu unei cutii originale sigilate 1 fl. v. a.

Falsificatiile se voru urmari pe cale judecatoreasca.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, deca fiecare sticle este provedita cu marca de sentire și cu
 plumbulu lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este forte bine cunoscuta ca unu remediu popularu cu
 deosebire prin trasu (frotatu) alina durerile de soldina și reumatismu și a altoru urmari de
 recela Prețulu unei sticle-originale plumbate 90 cr.

Apă de gură-Salicyl a lui Moll.

(Pe baza de natron Acid-salicilic)

La intrebuintarea zilnica, cu deosebire importanta pentru copii de ori-ce etate și
 adulti, asigura o ceta apa de gura conservarea sanatosu și mai departe a dintiloru. Pre-
 țulu sticlei provedita cu marca de apere a lui A. Moll 60 cr.

Trimiterea principala prin

Farmacistulu A. MOLL,

C și R. furnisoru alu curții imperiale Viena, Tuchlauben 9

Comande din provinciile se efectueaza zilnic prin rambursu postal.

La deposite se se cere anumitu preparatele provedita cu iscaltura și marca
 de apere a lui A. MOLL.

Deposite in Brașov: la d-nii farmacisti Ferd. Jekelius, Victoru Roth, Fr. Kelleman și
 Ed. Kugler, engros la D. Eremia Neșoiu, J. L. & A. Heshalmer, Teutsch & Tartler, Fritz
 Geisberger.

405—27.

OROLOGE de BUSUNAR

Originalu Goldin Remontaor

punctualu regulate liferezu franco.

1 orologiu pentru barbatu cu fl. 5.50, 1 orologiu pen-
 tru Dame cu fl. 7.50, 1 orologiu cu capacu duplu cu fl. 7.80,
 la fie-care orologiu unu toc gratuit, aceste orologe nu se potu
 deosebi de cele veritabile de aur, nici de specialisti, și sunt
 deja introduse la cei mai multi ampoiați ai cailoru ferate din
 lantru și din afara in urma mersului regulatu și precisu.

Aceste orologe au unu renume in tota lumea și s-au recunos-
 cutu cu nenumerate atestate.

Lanturi de Goldin, fason de aur cu fl. 1.—, 1.25, 1.50 și 2 fl.

Trimiterea cu Rambursu

Prețu curentu gratis.

Depoulu orologeloru-Goldin „Bing“

WIEN, I., Seilergasse II.

In casur de refus se primescu retour.

534,3—10

Lemne de fagu scurtu și merruntu taate.

OFERIM

1 stanjen cu transport la locu . fl. 13.—
 500 Klgr. (mai nainte fl. 4.25) . „ 4.—
 100 „ fara transportare „ —.75

Depoulu de lemne SEEWALDT.

Comande se primescu la R. Schmidt & Comp.
 strada Portii Nr. 27. și la Prentner & Seewaldt str.
 Portii Nr. 27.

557,1—5

Depoulu de lemne SEEWALDT.

Subscrișii au onorea a face cunoscutu P. T. publiculu ca
 din 17 Noemvre au luat in arenda

Hotelul „MERCUR“ in Făgărașu,

strada principala.

Odai frumoșe și curate, mancari și beu-
 turi bune. Serviciu prompt și cu atentie.

Pentru Domni agenti comerciali prețuri avantajose.

Omnibusulu Hotelulu circula la tote trenurile.

Rugandu-ne de visitare cata mai numeroșe, suntemu

cu tota stima:

FRAȚII SCHUL.

546,3—3

Calendarulu

revistei „LUMEA ILUSTRATA“

pe anululu 1895

a aparutu deja.

Mai multi cetitori știu, ca Calendarulu nostru din anul
 trecut n'a pututu fi espedatu la adresa d-loru, deși au facutu
 comande necesare, pe motivulu ca editia ni-s'a epuisatu, chiar
 dupa o luna dela aparitiunea, sa și acestu succesu se datoresce
 faptulu, ca nici unu altu calendaru n'a avut unu numar
 mai mare de ilustrații; n'a fostu atat de elegantu, și nici n'a
 avutu materia mai bogata și mai variata.

Urmatorii domni: Petre Costea, preot, Ruda; Iosif Stă-
 nescu, Gyerő-Vásárhely; Georgiu Tulbure; Bologa-Sebeșanu;
 Antoniu Bălibanu, preot Unimatu; Demetriu Moldovanu, Ca-
 cova; Alexandru Mureșianu, Lugoșiu, care ne-au comandatu in
 anul trecut calendare și n'au cerutu banii indertu sunt ruga-
 ti prin acesta a ne face cunoscutu, deca dorescu se le tri-
 mitemu in schimbulu baniloru trimisi calendare pe anul 1895,
 totodata se ne indice și adresa lor din nou.

Calendarulu „LUMEA ILUSTRATA“ pe anul 1895 e
 forte multu augmentatu și imbunatatu in tote privintiile, și nu
 costa decatu 66 cr. (Domni, care ni-au trimisu bani in anul
 trecut nu trebuie se faca nici unu adausu).

Numerulu ilustrațiilor din Calendaru e de 90, intre care
 mai multe reproduțiuni artistice dupa tablourile cele mai vestite.
 Intre altele sunt portretele d-loru Tache Ionescu, Dimi-
 triu Sturza, Titu Maioreșcu, V. A. Urechia, președintele Ligei
 culturale, B. P. Hașdeu, Gr. Tocileșcu, Anton Naum, Lazaru
 Șăineanu, I. Russu Șirianu, Sadi Carnot, I. Nenișescu, Dr. Max,
 Casimir-Perișer etc. etc.

Afara de ilustrații e o materie de cele mai variate; mai
 multe poșii, noșe, schițe etc. semnate de penele cele mai in-
 semnate din țera. In specialu vom atrage atentiunea cetito-
 riloru asupra noșei d-lui V. A. Urechia, venerabilulu profesoru
 universitaru, și asupra noșei „Focu și Cenușe“, datorita
 d-nei Constanța Al. I. Hodoșu.

Afara de acestea mai e unu numar mare de poșii ilus-
 trate, noșete ilustrate și o parte umoristica (erasi ilustrata)
 din cele mai variate și hazlii.

Partea puru calendaristica, insotita de notițe astronomice
 și cosmografice, nu are nevoie, credemu, de nici o reclama, atatu
 de bine și dezvoltat sunt lucrate.

Pentru a veni in ajutorulu d-loru librari facemu cunoscutu,
 ca exemplare din calendarulu nostru se afla depuse spre ven-
 dere la domni: S. Beusinger, Viena; E. O. Jahn, Leipzig; Au-
 gust Brestinger, Stuttgart; I. Rubinstein, Budapesta; Institut
 Tipograficu in Sibiu; N. I. Ciurcu Brașov.

Cu stima

IGNATZ HERZ

București (Hotel de France).